

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
DECEMBER 23

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT LARGO, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

"LAIKS" IS PUBLISHED SINCE 1949 // "LAIKS" IZNĀK NO 1949. GADA
Published 48 times per year except the first week of May, the third week in June, the first week in September, the last week in December
Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 114 4th Ave NW, Largo, FL 33770
POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740
E-mail: LaiksDSR@aol.com

Volume LXVIII Nr. 48 (5841)

2017. gada 23. decembris – 2018. gada 12. janvāris

NĀKAMAIS NUMURS IZNĀKS 13. JANVĀRĪ

Priecīgus Ziemsvētkus!

Par personu, kas „piestrāvo telpu”

LIGITA KOVTUNA

Uzņēmējs Dr. Visvaldis Dzenis dāvina 100 „Laika” abonementus Latvijas Simtgadei

Šā gada Valsts svētkos saņēmu divas necerētas, pagodinošas un iepriecinošas dāvanas – PBLA Atzinības rakstu un gluži praktisku, bagātīgu dāvanu *Laikam* no mūsu uzticamā lasītāja un drauga, uzņēmēja Visvalža Dzeņa. Citēšu viņa vēstuli:

„Lauj man palīdzēt, piesakot 100 (vienu simtu) abonentu uz 2018. gadu! Šo abonentu izmaksa ir Latvijas uzņēmuma SIA „Kokpārstrāde-98” ziedojums *Laikam* valsts 100 gadu jubilejas atcerē 2018. gadā.”

Par SIA „Kokpārstrāde-98” *Laiks* ir savulaik rakstījis, uzņēmuma vārds ir daudzārt izskanējis latviešu sarīkojumā, svētku un dažādu citu norišu atbalstītāju vidū kā Latvijā, tā arī Amerikā. Pats Visvaldis un viņa dzīvesbiedre Sigrida gan nekad nedižojas „priekšplānos”, bet nauda summas, ko viņu uzņēmums ziedojis, ir iespaidīgas. Latvieši Amerikā Visvaldi pazīst kā vīru, kas saviem spēkiem un ar savu galvu spējis īstenot vērienīgas idejas un nopelnītājā dāsnī dalījies. Arī manā personīgajā pieredzē ir Dzeņu ģimenes siltā atsaucība, kad 2006. gadā kopā ar Latvijas Radio bērnu ansambli „Dzeguzīte” viesojāmies Katski-

jos. Citkārt, tiekoties Rīgā, Visvaldis man „iemācīja” kādu teicienu, ko dzīvē bieži atkārtotju skaļi un klusiņām pie sevis: „Par brīvu ir tikai siers slazdā.” Tiktāl personiskais. Bet gluži objektīvi – Latvijā, netālu no Siguldas, Al-lažos, ir uzplaucis vēra ņemams kokapstrādes uzņēmums, minētais SIA „Kokpārstrāde-98”, tātad dibināts jau 1998. gadā, kad investori, tostarp no tautiešu vidus, tēvzemes tautsaimniecībā ienāca bikli. Atminos savu pirmo ierašanos un reportāžu – Allažu uzņēmumā sakārtotā ražotnē pie tolaik ļoti modernām iekārtām strādāja vietējie cilvēki, administrācijas telpas savukārt raksturojamas kā pieticīgas, taču jau tad darbojās ēdnīca. Ražotnes vadītājs Gunārs Dzenis (kas uzņēmumu vada joprojām) izvadāja mani pa visu teritoriju, un fakts, kas man visspilgtāk iegūla atmiņā, bija tā sauktā „beztalikumu ražošana”. Proti, Dzeņa uzņēmumā nebūtībā neaizgāja pat ne zāģu skaidas – tās, glīti sapresētas, aizceļoja pie kamīnu kurinātājiem Eiropā. Šai pēcpadomju zonā tas bija atzīmēšanas vērts fakts. V. Dzenis īstenībā ienāca Latvijā ar jaunu ražošanas kultūru.

Visvaldis mūsu sarunās vien-

mēr ir atzīmējis arī faktu, ka viņam ir ļoti paveicies ar Latvijas radiem, kuŗi patiešām prata paņemt Amerikas radnieka investīciju un to audzēt spēkā. Šobrīd uzņēmumā tiek nodarbināti 300 vietējie iedzīvotāji, „Kokpārstrāde-98” ir lielākais nodokļu maksātājs Siguldas novadā, kas tās kasē ielūdzina aptuveni 5

(piecus) miljonus eiro gadā. Visvaldis to vērtē tā: „Šāda attīstība varētu izveidoties visos Latvijas novados, kur tiek saredzēta iespēja ražot, balstoties uz vietējo izejvielu, atsaucību un piestrādāšanu. Te nav nekā sensacionāla un spekulatīva. Turklāt peļņa paliek pašiem.”

Visvaldis Dzenis nav tikai prāgmātisks uzņēmējs, kā varētu likties, skatot viņa uzņēmuma finansiālos rādītājus. Atminos, ka viņš bija pirmais no Amerikas tautiešiem, kas sapulcēja un atveda uz Latviju 16 (!) savas kuplās ģimenes locekļus. Mazmeita Melisa pēc šā brauciena bija viena no pirmajām „bezdelīgām”,

savas zemes pagātni, bet tikpat svarīga ir organizēta priekšstata izveidošana par valsts mēroga uzdevumiem un zināšana, kā to veikt. *Nākotnes nams* šim nolūkam ir priekšzīmīgs sauklis.

Dzimtenē man izdevās atrast un atraišit cilvēkos vēlēšanos būvēt nākotni saviem spēkiem, – viņi ieraudzīja „mākoņa saulaino maliņu”. Laikraksti un grāmatas ir savādāka „prece” nekā tas, ko es daru. Kā vēsture mums dažkārt stāsta, dažkārt ir vajadzīga tikai viena persona, kuŗa piestrāvo telpu ar to, ko sabiedrība vēlas, vai kam sabiedrība ir „nogatavojusies”. Piemēram, *Nākotnes nama* projekcijas mobilizēs tos, kam Baltijas jūras piekraste ir vairāk nekā zemes strēmele kaut kur pasaulē. Mēs nevaram bezgalīgi raudāt par mūsu dzimtas zemes neseno okupāciju – mēs esam to piedzīvojuši jau kopš 12. gadsimta. Tā mums ir veca lieta, un no ārzemnieku līdzjutības apliecinājumiem mums liela labuma nav. *Nākotnes nama* doma ir mūsu rokās, un, tikai to piepildot, mēs kļūsim, par ko mēs vēlamies būt.”

Izjūst paldies par atbalstu mūsu *Laikam!* Lai veicas darbi arī turpmāk, lai turas veselība un spars!

LAUMA
ZUŠEVICA

Lai atskan zvani Ziemsvētkos un 2018. gadā!

Zvani torņos gaviļē, Prieks plūst bēdu dvēselē.
Zvanus zinām atskanam Viņam, mazam Nācējam.
/Alberts Vītols/

Ziemsvētku vakarā zvanu dziesmas sacenšas ar citām skaņām, un tomēr ticīgi saprot – laiks doties uz dievnamu!

Tālu no pilsētas liels, sens zvans atrodams ne vairs kāda dievnama tornī, bet uz zemes klusā Valtaiķu kapsētā! Tur katrs zvanam var pielikt savu roku. Tas būtu neiespējami, ja zvans atrastos tornī, augstu pacelts virs zemes. Ja Jēzus Kristus nebūtu nācis pie mums, – vai mēs spētu tā izjūst Dieva svētumu un mī-

lestības tuvumu? Paldies Vissvētātam Debestēvam, jo: „...Vārds tapa miesa un mājāja mūsu vidū, un mēs skatījām viņa godību, tādu godību kā Tēva vienpiedzimušajam Dēlam, pilnu žēlastības un patiesības!” (Jņ 1:14)

Svētuma caurstrāvotajā Valtaiķu *Mācītāju kapsētā* maigi lietainā šā gada agrā pavasara dienā māt. Vāris Biteniēks zvanija zvanu, tam blakus stāvot! Zvans skaļi un skaisti dziedāja. Vai nobijās lopiņi, kas netālu laukos

ganījās? Vai tālumā kāds nemierā sev prasīja, kas miris?

Reiz citā laikmetā un vietā tiem, kas naktī sargāja savas avis, no debesīm atskanēja vēsts: “*Nebīstaties, jo redziet, es jums pasludīnu lielu prieku, kas būs visiem ļaudīm, jo jums šodien Dāvida pilsētā ir dzimis Pestītājs, kas ir Kristus, Kungs!*” (Lk. 2:10-11) Neatskanēja zvani, bet eņģeļu koris, kas slavēja Dievu un vēstīja: virs zemes nācis Pestītājs, kas nes mieru laba prāta cilvēkiem. Viņš žēlastībā uzklausa mūsu grēksūdzes lūgšanas un mums piedodot atgādina, ka nekas mūs nevarēs šķirt no Dieva mīlestības, kas ir Viņā! (Rom. 8:39b)

Kad Tija un Miķelis Abuli bija Itālijā, viņiem gadījās pārnakšņot blakus senam dievnamam, kuŗa zvani zvanīja ne tikai reizi stundā, bet arī pusstundā visu diennakti! Vietējie sen pieraduši un gandrīz vairs nedzird zvanus, bet tie bieži atmodināja ceļotājus. Kaut mēs nepierastu, bet saklausītu zvanu vēsti atgādinājumu, ka laiks ir dārga Dieva dāvana!

Drīz zvani vēstīs, ka 2017. gads pagājis, 2018. gads ir klāt! Vai līdzī dziedās apsniegotās dzimtenes kapsētas zvans? Droši, ka tas ik pa laikam zvanīts, brīdinot par tuvojošajām vētrām vai citreiz gaviļējot, prieka ziņas vēstot. Varbūt 1918. gada 18. novembrī?

Vai 1991. gada liktenīgajās dienās? Kaut tas zvanītu 2018. gada 18. novembrī līdz ar visiem dievnama zvaniem Latvijā un ārpus tās!

Ne jau bez cilvēkiem tas notiks pēc paldies jau tagad ikvienam, kas zvanus zvanīs vai visu gadu visdažādākos veidos kalpos Dievam par godu un līdzcilvēkiem par svētību!

LELBĀL Virsvaldes un savā vārdā no sirds novēlu skaistus, mīlestības un cerības pilnus Kristus piedzimšanas svētkus un Dieva svētību, un iedvesmotu 2018. gadu! Viņš lai pasargā un svētī Latviju un visu pasauli ar mieru un taisnību un laba prāta cilvēkiem!

Latvian newspaper
LAIKS

Frequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; 3RD WK - JUN;
1ST WK - SEPT; LAST WK - DEC

Latviešu nedēļas laikraksts

Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolaros:
6 mēn. US \$ 83.00; 3 mēn. US \$ 50.00.

Redakcija Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.
Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.us

Redaktore: Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us

**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.**

Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.

Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Administratore ASV: Rasma Adams
114 4th Ave NW, Largo, FL33770
Tālr.: 727 953 6313, fakss: 727 286 8543
e-pasts: rasma@laiks.us

Kanadas ziņas: Mārtiņš Štauers
104-3000 Notre Dame Street, Lachine, QC, H8S 2H1
Tālr.: 514-639-8722, e-pasts: stauvers@hotmail.com,

**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolaros.**

Sēru sludinājumus un adresu maiņas sūtiet pēc adreses
50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740
e-pasts: LaiksDSR@aol.com

LAIKS

50 Sternberger Ave Unit 5,
Long Branch, NJ 07740
laikdsr@aol.com
www.laiks.us

Lūdzu, maksāt ASV dolaros uz "Laiks" Inc. vārda
Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
[www.laiks.us!](http://www.laiks.us)

"LAIKA" abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$ 50.00
6 mēnešiem.....ASV \$ 83.00

FLORIDAS IEDZĪVOTĀJU IEVĒRĪBAI! Lūdzu pievienojiet
7% Floridas nodokli par laikraksta abonēšanu!

Laiks pa gaisa pastu Amerikā 6 mēneši \$130.00
Laiks pa gaisa pastu Latvijā 6 mēneši \$130.00
Laiks pa gaisa pastu Kanadā 6 mēneši \$140.00
Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs 6 mēneši \$175.00

JAUNO LAIKS abonements – četras avīzes gadā ASV \$20.00
Kanadā gadā ASV \$23.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Ar šo nosūtu Jums

US \$ _____ par _____ mēn.

Ja abonementu nevēlaties atjaunot, lūdzu, norādiet iemeslu

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

*Balts gaišums mirdz no svecītēm,
Dzied koris seno dziesmu svētū;
Un bērni nāk ar svecītēm,
Lai Ziemassvētkus nosvinētu.*

/K.Krūza/

Lai gaiši un priecīgi svētki!

Ziemsvētku laiks ir tas laiks, ko tradicionāli pavadām kopā ar saviem radiem un tuviniekiem, bet šajā laikā arī priecājamies par iespēju pulcēties uz Adventes dievkalpojumiem, skolas eglītēm, biedrību un korporāciju sarīkojumiem. Latvietība mūs vieno un saved kopā šajā gada īpašajā laikā.

Lai gaiši un priecīgi Ziemsvētki Jūsmājās, lai laimīgs un pārticīgs Jaunais gads, ko aizvadīsim Latvijas valsts Simtgades zīmē!

Pēteris Blumbergs,
ALA priekšsēdis

JAUNAJĀ GADĀ IEEJOT

Pasaules Brīvo latviešu apvienība (PBLA) sveic latviešus visā pasaulē Ziemassvētkos! Vēlam Jums daudz laimes Jaunajā gadā, panākumus personīgajā dzīvē un lielisku turpmāko sadarbību ar centrālajām latviešu organizācijām Jūsu mītņā zemēs!

Pasaules Brīvo latviešu apvienības vadībā esmu darbojies sešus panākumiem pilnus un neaizmirstamus gadus, un šobrīd vēlos sirsnīgi pateikties visām PBLA dalīborganizācijām par labo līdzšinējo sadarbību kopīgi aizvadītajā laikā! No sirds novēlu nākamajai PBLA priekšsēdei Kristīnei Saulītei neizsīkstošu entuziasmu un enerģiju, turpmāk vadot PBLA!

Pasaules Brīvo latviešu apvienība arī turpmāk centīsies uzturēt un nosargāt tās vērtības, kas mums, ārzemēs dzīvojošajiem latviešiem, ir bijušas svētas jau kopš tiem laikiem, kad pirms vairāk nekā septiņdesmit gadiem mūsu tauta bija spiesta atstāt savu senču zemi, proti, latviešu valodu, kultūru, savu valsti, un doties trimdā.

Nākamgad mums kopīgi jāturpina darbs mūsu tautas labā, kā arī latvietības saglabāšanā un uzturēšanā ārzemēs, lai mūsu valsts simtgadi varam sagaidīt ar īpašu gandarījuma sajūtu, pārliecību un lepnumu par to, ka esam latvieši! Dievs mums ir devis tikai vienu Latviju un kopīgi strādājot mums tā ir jānosargā!

Jānis Kukainis,
PBLA priekšsēdis

IZDEVĪGAS CENAS LIDOJUMIEM

UZ LATVIJU UN CITĀM ZEMĒM

AIREX – AVE SOL TRAVEL

A. JANSONS

820 Loraine Ave, Grosse Pointe, MI 48230

Bezmaksas telefons: Telefons: Mobilais telefons:

1 (866) 944-1273 1 (313) 466-3310 1 (201) 944-1273

e-pasts: jansonsa@gmail.com

Riga Ven Travel Inc.

**“Saviem ceļa biedriem novēlu
priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu
Jauno gadu!” Jūsu Inese**

Zvaniet – INESE ZAKIS

Tālr.: 727-623-4666, e-pasts: rigaven@aol.com
6051A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715

Ivars Galiņš

SVĒTKU VECĪTIS

Svētkos kārojas jaunākam būt,

Gludāku vaigu skūt,

Jaunu uzvalku šūt.

Tikmēr svētku vecītis

Dilušos svārkos vecos,

Dāvanu maisu plecos,

Laiku laikos iet un iet,

Tāds mūžam nenovecos.

Bet Ziemsvētki arī nav jauni,

Vari ietērties glauni,

Svinēt un ielīksmot sevi,

Arī ja Ziemsvētku vecītis

Jaunāks par tevi...

ILZE SAULĪTE-JANSONE,
A. Kronenberga mazmeita

Kronenberga gads

Alberts Kronenbergs (1887-1958) ir latviešu bērnu literatūras Zelta fonda autors, iecienīts Latvijas pirmās brīvvalsts laika rakstnieks un mākslinieks. Viņa darbi nenoveco, viņa pantos mūs uzrunā ģeniāla vienkāršība, bagāta valoda, dzīvīgums un labestība.

Alberta Kronenberga darbi rada pieredzes sajūtu. Lasot viņa pantus un aplūkojot zīmējumus, mēs, latvieši, sajūtam savas saknes, savas zemes un valodas vienkāršo skaistumu, savas tautas spēku. Kronenberga dzīvesprieks un humors uzbuļ smaidu sejās – gan jaunās, gan vecās. Tāpat Kronenbergs uzrunā arī ārzemniekus, kuŗi vēlas iepazīt latviešu mentalitāti un sajūst mūs kā savdabīgu

tos darbus. Kāds prieks, ka, gatavojoties Kronenberga jubilejas gadam, tika sastapti tik daudzi atsaucīgi un ieinteresēti Draugi, un šogad Kronenbergs no mākoņa maliņas var noskatīties savu Draugu radītās radošās veiksmes.

Paradoksāli, bet par lielāko Kronenberga Draugu var dēvēt somu tautības publicistu Jukka Rislaki, kuŗš uzrakstījis monografiju par Alberta Kronenberga dzīvi „Vilki, velni un vīri”. Tieši somš sajūti Kronenberga nozīmīgumu un nepieciešamību viņa dzīvesstāstu iemūžināt, savukārt apgāda *Neputns* vadītāja Laima Slava papildinājusi Jukkass tekstu ar brīnumainu attēlu kolekciju. Grāmata nāca klajā šā gada aprīlī – kā pirmā lielā dāvana Kronenberga jubilejas gadā. Tas ir vērienīgs izdevums ar vairāk nekā 600 attēliem, pētījums, kas gatavots vairāku gadu garumā. Tā tapšana piedalījies arī Kronenberga meita Rūta Kronenberga, kuŗa diemžēl nu jau devusies Aizsaulē. Laime, ka Jukka vēl sastapa Rūtu un varēja no pirmavota smelties ziņas, uzklaut viņas komentārus un atmiņu stāstus. Grāmatā ir arī vērtīgas liecības par Kronenberga studiju gadiem – Blūma mākslas skolā, Jaņa Rozentāla studijā, vēlāk – Pēterburgas zīmēšanas skolā pie Nikolaja Rēriča un Ivana Biļibina. Tāpat par juku laikiem Pirmā pasaules kara laikos, par

– dzimtenei un mīļākai darba vietai. Jukka Rislaki Valsts svētku laikā saņēma Jūrmalas pilsētas Goda zīmi par šo lielo darbu – pētījumu par izcilo jūrmalnieku.

Jūrmala A.Kronenberga jubilejas gadu atzīmēja ar izstādi „A.K. Lietu stāsti” – Aspazijas mājā Dubultos tika iekārtota Kronenberga istaba, kas stāstīja par 20. – 30. gadiem – viņa radošās dzīves zelta laikmetu. Šajā laika posmā Kronenbergs radīja savus labākos darbus – „Mazo ganiņu”, „Tuntuļu Jurīti”, „Jērādiņu”, „Sprunguļmuižas gadatirgu”, „Zelta laikus”.

Visi Jūrmalas skolu pirmklasnieki šogad, uzsākot skolas gaitas, saņēma dāvanā jaunu Kronenberga „Mazā ganiņa” izdevumu, kas tapis biedrības „Kronenbergs un Draugi” projekta „Ceļmaize” ietvaros. Pilsēta šo projektu atbalstīja, un arī veikalos grāmatiņa pieejama kā lieliska Ziemsvētku dāvana ikvienam!

„Mazais ganiņš” ir pirmā grāmata, kuŗai Kronenbergs rakstījis arī tekstu, līdz tam viņš darbojies kā ilustrators. „Mazais ganiņš” pasauli ieraudzīja 1931. gada Ziemsvētkos, kad Emilija Benjamiņa vēlējusies izdot viskrāšņāko bērnu grāmatu un aicinājusi Kronenbergu to ilustrēt. Piemērota teksta meklējumi ievilkusies, un Kronenbergs ķeries pie rīmēšanas pats. Šogad, Kronenberga 130. dzim-

tautu. A. Kronenberga darbi ir ļoti latviski, tie līdzinās tautas folklorai, tautasdziesmu gudrībai, kas saprotama ikvienam.

Bērniņā jubilejas tiek svinētas bieži – ik mēnesi, kad pieaugam – pa gadam, pilnbriedā – desmitgades. Kad kāds aizgājis, desmitgades virknējas vēl straujāk, šķiet, ka laiks ātrāk skrien. Tas, ka Kronenbergam 2017. gadā būs jau 130, devis papildu enerģiju vēlmei celt viņa darbus saulītē.

Tā pagājušogad tapa biedrība „Kronenbergs un Draugi” – ar mērķi popularizēt Alberta Kronenberga radošo mantojumu, izveidot arhīvu, apkopot publikācijas, arī vēl nublicē-

Kronenberga strēlnieka gaitām, par stāba zīmētāja pienākumiem, par darbiem, kuŗi glābjas St.Pēterburgas Artilērijas, militāro inženieru un sakaru vēstures mūzejā un atspoguļo kauju gaitas. Tāpat par Kronenberga jaunības aizraušanos ar politisko karikatūru un satīru. Vēlāk Kronenbergs pievērsies tikai bērnu literatūrai – galvenokārt kā ilustrators. Pēc atgriešanās Latvijā 1921. gadā, Kronenbergs atsācis darbu pie Jessena izdotajām *Mazajām Jaunības Tekām*, kuŗam pats stāvējis kūmās 1910. gadā. Lasot J. Rislaki grāmatu, var izsekot Kronenberga dzīves gājumam, kuŗā galvenā loma ir Jūrmalai

šanas gadā, „Mazais ganiņš” piedzīvo ceturto izdevumu.

Decembrī „Mazais ganiņš” piedzīvojis arī lielisku iestudējumu Latvijas Nacionālajā teātrī.

Atjaunotās VEF kultūras pils bērnu kopas iestudējušas R. Paula mūziku „Mazais ganiņš” – tas ceļu pie skatītājiem uzsāks janvārī.

„Tuntuļu Jurītis” šogad iepazīsies ar leļļu pasauli – šis darbs piedzīvojis veselus divus iestudējumus leļļu teātrī un ir redzams uz skatuvēm pirmo reizi – profesionāļi Rīgā un amatieri Jūrmalā radījuši divus brīnišķīgus iestudējumus. Īpaši jauki, ka bērnos tiek rosināta fantāzija – re, kā Jurīti var izgatavot no maza ķirbiša, melns

LAIKA Mākslas kalendārs 2018 “Tēvzeme latviešu glezniecībā simt gados”

Kalendārus var iegādāties par USD 19,-
plūs pasta izdevumi, rakstot čeku uz

“Laiks” Inc. 114 4th Ave NW, Largo, FL33770

MAIGONIS BĒRZIŅŠ. Ziemassvētku kauja. 1930. gads

2018. gada kalendārs: gab. X US \$19,00

Piesūtīšana: ASV – par katru pirmo US \$2,50;
par katru nākamo uz to pašu adresi US \$1,00

Ārpus ASV – par pirmo US \$3,50
par katru nākamo uz to pašu adresi US \$1,50

Kopā..... US \$.....

Vārds, uzvārds

Adrese

Tālr.: E-pasts

Kalendāra izdošanu atbalsta **ALA**

ādas cimds var pārtapt par lielisku mācītāju, slota – par dzirnavām!

Nu leģendārajam „Jērādiņam” iestudējumam Dailes teātrī, kur Pēteris Liepiņš šo stāstu stāsta vairāk nekā 30 gadus, pievienojusies arī citi Rīgas teātri – Kronenberga Draugi vairojas! Arī Nacionālā teātra aktieris Zigurds Neimanis tāds ir, viņa repertuārā jau gadiem ir „Mazā ganiņa” versija – ar to Zigis viesojas pie bērniem visur, šogad īpaši daudz Latvijas skolās, arī Luksemburgas Eiropas skolā un Amerikā. Un visur tiek silti un mīli uzņemti!

Ziemassvētku laikā skaistu dāvanu biedrība sarūpējusi kopā ar Latvijas Pastu – tapusi svētku marku serija ar Kronenberga zīmējumiem, nu uz savām laba vēlējuma kartītēm un vēstulītēm varam limēt Kronenberga Ziemsvētku vecīti un sniegavīrus! Markas izdevušās lieliski – par to paldies māksliniekam Ģirtam Grīvam un Filatēlijas departamentam. Ļoti ceram, ka šīs markas dosies pasaulē un vairo dzīvesprieku un siltumu!

Kā biedrības „Kronenbergs un Draugi” vadītājam man milzu prieks, ka ļaudis ir atsaucīgi, ka Kronenberga zīmējumi un rīmes joprojām uzrunā, prieks par smaidiem un smiekliem bērnu sejās, par pašu sarcerētām rīmēm, par dzejošanu pantos, par to, ko Jukka savā grāmatā nosaucis par „kronenbergoties”. Un mēs turpināsim „kronenbergoties” arī nākamgad un vēl, lai nebūtu tā, ka par šo autoru atceramies tikai jubileju desmitgadēs. Kronenbergam jābūt dzīvam un redzamam visu laiku – bibliotēkās, grāmatplauktos bērniņabās, teātros un ierakstos. Ar izrādēm drausim ciemoties un pasaulē draugus meklēt. Kluss mūsu sapnis ir Kronenberga parks, kuŗā bērni varētu „kronenbergoties” uz nebēdu. Zinām, ka šim parkam jābūt Jūrmalā – Kronenberga mīļotajā pilsētā un mēs darīsim visu, lai sapnis pārversās par īstenību, jo šis gads ir pierādījis, ka sapņi piepildās!

Bet šobrīd Kronenbergs visiem lasītājiem novēl –
PRIECĪGUS
ZIEMSVĒTKUS!

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS GORDONS

Putins biedē ar “maidaniem” pašmājās

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Acimredzot “nacionālais līderis” – tas ir jauns Krievijas Federācijas prezidenta tituls – fiziski turas labi un ir enerģijas pilns: pirmdien, 11. decembrī, viņš no rīta piezēmējās Sīrijā, kur pieņēma sava ekspedīcijas korpasa kaņavīru parādi un lielījās, ka viņa bruņoto spēku divu gadu misija spīdoši izdevusies (asiņainais Asads saglabā varu, Kremļis pamatīgi nostiprinājies Vidusjūras piekrastē), ap pusdienas laiku viņam Kairā sarīkoja pieņemšanu Ēģiptes prezidents – ģenerālis Fatahs el-Sisi, un

pievakarē viņu Ankarā, var teikt, karaliski uzņēma Turcijas prezidents Redžeps Tajips Erdogans, ar kuŗu Putins šogad ticies jau septīto reizi.

Ne velti laikraksts “Washington Post” konstatē: “Putins parspēlē (*is outplaying*) Trampu Tuvajos Austrumos.”

Šai sakarā vērts citēt kādu imperiski noskaņotu Maskavas publicistu, kurš plātās: “Kamēr NATO tanki tuvojas Pleskavas apgabala robežām, mūsu Vidusjūras eskadra, kurā ietilpst lielākie un mo-

dernākie karakuģi, no Tartusas (Sīrijā) met izaicinājumu ASV Sestajai flotei (kuŗas bāze ir Neapolē).”

Putina 11. decembra vienas dienas vizītei trijās valstīs 14. decembrī sekoja viņa 13. pēc kārtas tradicionālā preses konference. Maskavas “Pasaules tirdzniecības centra” lielajā zālē bija sanākuši 1640 žurnālisti, lai sekotu Krievijas Federācijas prezidenta atbildēm uz (tikai retumis gluži sponstāniem) auditorijas jautājumiem.

Jautāts par Krievijas iejaukšanos

Donalda Trampa priekšvēlēšanu kampaņā, Putins to, protams, kategoriski noliedza. Viņaprāt, Tramps gribējis sadarboties ar Krieviju, bet viņa ienaidnieki izmantoja šo “absurdo mītu”, lai pēc viņa ievēlēšanas apšaubītu Trampa leģitimitāti prezidenta amatā.

Krievija, uzsvēra Putins, “neatziest Ziemeļkorejas kodolstatusu”, taču viņš to “var saprast”, jo “pēc Lībijas un Irākas” (pēc Kadafi un Sadama Huseina gāšanas) viņi vēlējas būt droši par savu valsti.”

Diezgan asa bija vārdu apmaiņa

ar Kseniju Sobčaku, kuŗa bija ieradies nevis kā kandidāte prezidenta vēlēšanās, bet kā žurnāliste. Kad viņa pārmeta, ka varas iestādes liek visādus šķēršļus korupcijas apkarotajam Navaļnijam, Putins atcirta: “Vai jūs gribat jaunu Maidanu?” Viņš lika saprast, ka “opozīcija bez pozitīvas programmas” (domāts Navaļnijs) novedīsot pie “maidaniem Krievijas pilsētas, un ielās skraidīsot visādi saakašvili (ar mazo burtu).”

Putina bažas arī “var saprast”, vai ne?

KĀRLIS STREIPS

Ši ir pēdējā reize, dārgie *Laika* un *Brīvās Latvijas* lasītāji, kad Jūs uzrunāšu pirms 2017. gada beigām, tāpēc šķiet pareizais brīdis atskatīties uz aizgājušā gada notikumiem un arī mazliet padomāt, kas mūsu valsti sagaida nākamajā gadā.

Politikā šogad lielākais notikums bija pašvaldību vēlēšanas 3. jūnijā. Rīgā bija visas cerības, ka izdosies gāzt to tandēmu, kāds galvaspilsētā bija saimniekojis iepriekšējos divos sasaukumos ar nūdien neviennozīmīgi vērtējamo *Saskaņas* pārstāvi Nilu Ušakovu priekšgalā. Minēto astoņu gadu laikā Rīgas pašvaldība bieži vien bija pazīstama dažādu skandālu un izšķērdības kontekstā. Pret korupciju, kuŗu savulaik Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja amatpersona Jūta Striķe pašvaldības kontekstā nosauca par “sistēmisku,” domes izturēšanās bija nevēlīga, un tas ir maigi teikts. Izšķērdības gadījumā bija gan pasakaini dārgais Dienvidu tilts Rīgā, kā arī uzņēmums *Rīgas satiksme*, kuŗš katru gadu prasa arvien pieaugošas dotācijas, jo darīt to, kas sabiedriskā transporta gadījumā šķīstu pagalam loģiski – pacelt biļešu cenas – neviens politiķis neuzdrīkstas. Tā rezultātā arī nākamgad minētā subsidija aprīs teju vai 10 procentus pašvaldības budžeta.

Lasītāji atcerēsies – gāzt Ušakovu neizdevās, lielākoties tāpēc, ka latviešu elektorātā kārtējo reizi tika piedāvāta vesela plejāde dažādu partiju, Rīgā bija 11 dažādi saraksti, mandātus pašvaldībā ieguva tikai pieci. Tiesa, vēlētajiem pamatīgi sodīja tās četras partijas, kuŗas Rīgas domē bija iepriekšējā sasaukumā. *Saskaņas* un *Gods kalpot Rīgai* kopējais saraksts ieguva par septiņiem mandātiem mazāk nekā iepriekš, lai arī iegūtie 32 mandāti ļāva saglabāt kontroli domē, kuŗā kopumā tādu ir 60. Vietas arī zaudēja *Vienotība* un Nacionālā apvienība (NA), savukārt pirmoreiz galvaspilsētas pašvaldībā iekļuva Latvijas Reģionu apvienības (LRA) un partijas *Latvijas attīstībai* kopējais saraksts,

kā arī *Jaunā konservatīvā partija* (JKP). Pēdējo, starp citu, pārstāv jau minētā Jūta Striķe, kuŗa kļuva par pašvaldības deputāti un visu laiku kopš tam ir sūdzējusies par to, ka attieksme no valdošās partijas ir tāda pati, kāda tā vienmēr ir bijusi – opozīciju būtībā ignorēt pavisam un darboties pa savam. Protams, ar tikai 32 vietām tā nevar būt tikpat patvaļīga, kāda tā iepriekš bija ar 39 mandātiem, bet tomēr.

Noteikti, par pagājušo gadu domājot, arī ir jāpiemin tenisistes Aļonas Ostapenko sensacionālā uzvara Francijas atklātajās meistarsacīkstēs šā gada jūnijā. Tāpat mūsu valsts sportisti aktīvi gatavojas nākamā gada februārī paredzētajām Ziemas olimpiskajām spēlēm Dienvidkorejā. Tur pilnīgi noteikti ļoti labas izredzes būs mūsu nu jau leģendārajam skeletoņistam Martinam Dukuram, kuŗš pirms pāris nedēļām izcīnīja zelta medaļu no iepriekšējām spēlēm Sočos, kur viņš sākotnēji ieguva sudraba medaļu, bet tad uzvarētājs krievs tika ierauts Krievijas masīvajā dopinga skandālā, un medaļa viņam tika atņemta. Tāpat labas izredzes ir mūsu kamanīņu sportistiem, kuŗi tā paša iemesla dēļ arī pakāpās pa vienu pakāpienu augstāk uz piedestala. Turēsim visi īkšķus!

Nākamgad, protams, galvenais notikums būs Latvijas Republikas simtgade. Tās sakarā jau labu laiku mūsu valsti notikuši visdažādākie sarīkojumi un pasākumi, un nākamā gada laikā to skaits pieaugs vairākkārt, kulminējot, protams, 18. novembrī. Vasarā būs Dziesmu un deju svētki, būs daudz citu kulturālu, izglītojošu un izklaidojošu piedāvājumu. Katrā gadījumā, ja lasītājiem ir rocība, nākamgad noteikti vajadzētu posties uz Latviju, jo simtgade, protams, būs tikai vienreiz, un tā būs diena, kurā ar lielu pateicību varēsim pieminēt tos, kuŗi pirms 100 gadiem un par spīti pagalam nepateicīgiem apstākļiem tomēr uzdrīkstējās pulcēties tagadējā Nacionālajā teātrī Rīgā un pasludināt savas valsts neatkarību.

Vien dažas nedēļas pirms simtgades savukārt būs 13. Saeimas vēlēšanas. Patlaban šajā ziņā ir pārāgi nākt ar kaut kādām prognozēm, jo partijas joprojām ir, tā teikt, apostišanas procesā, skatīties, kur varbūt varētu veidot kopējus sarakstus. Tas būtu tikai svētīgi, ja oktobrī piedāvāto sarakstu skaits būtu krietni mazāks, nekā tas ir bijis citugad. Ir skaidrs, ka *Saskaņa*, kuŗas skats allaž bijis vērstis vairāk Austrumu nekā Rietumu virzienā, ir ar savu stabilo elektorātu, savukārt otrā pusē ir visi pārējie. Ideoloģisku atšķirību starp tā dēvētajām latviskajām partijām īpaši daudz nav, gribas cerēt, ka tās, kuras nūdien var atrast kopsaucēju, tā arī darīs. Starp citu, gribu cerēt, ka Latvijas pilsoni ārzemēs, kuŗi cer piedalīties vēlēšanās, ļoti rūpīgi pārdomās savu izvēli. *Vienotība*, par kuŗu citugad ir vēlējuši ļoti daudz pilsoņu ārzemēs, patlaban ir uz iznīcības robežas, lai gan varbūt tai izdosies atkopties. Paskatīties, ko

piedāvā citi politiskie spēki, tajā skaitā tādi, kas dibināti tikai nesen. Katrā gadījumā neļausim *Saskaņai* iegūt pietiekami daudz vietu, lai koalīcija ar tās dalību nebūtu pat teorētiski iespējama!

Pasaulē aizgājušais gads bijis nemierīgs. Uzdarbojies Ziemeļkorejas diktators ar savu kodolprogrammu, tādēļ, starp citu, pasaulē ir valstis, kuŗas mazliet šaubās par minēto olimpisko spēļu rīkošanu tik netālu no naidīgā kaimiņa robežām. Lielbritānija visa gada garumā ir mocījusies ar izstāšanos no Eiropas Savienības, tikai gada beigās tika sarunāts, ka sarunas turpināsies, taču viegli tas nebūs ne Londonai, ne Briselei.

Eiropā bailes, ka Amerikas vēlēšanām un tā dēvētajam *Breksita* referendumam varētu sekot cita veida trakums, izradījās nepamatotas. Francijā radikālā Marina Lepēna iekļuva prezidenta vēlēšanu otrā kārtā, bet tad smagi zaudēja Emanuelam Makronam. Vācijā radikāli noskaņota partija

pieaudzēja vietu skaitu Bundestāgā, bet ne pietiekami, lai kaut ko īpaši ietekmētu. Tiesa, Berlīnē izradījies negaidīti grūti sastādīt valdošo koalīciju. Ir arī tas apstāklis, ka Austrijā radikālās Brīvības partijas kandidāts prezidenta vēlēšanās šauri zaudēja, taču parlamenta vēlēšanās partija ieguva tik daudz atbalsta, ka pirms pāris dienām valsts prezidents apstiprināja valdības koalīciju ar tās līdzdalību. Pēdējo reizi, kad tā kaut kas notika, Eiropas Savienība pret Vīni vērsa visai stingras sankcijas, redzēsim, kas notiks šoreiz. Radikāli turpina valdīt Polijā un Ungārijā, abos gadījumos tiek apspiesta preses brīvība, pārvaldes sistēma kļuvusi arvien autoritārāka un kašķīgāka attiecībā ar pārējo Eiropu.

Katrā gadījumā, paldies, lasītāji, par aizgājušo gadu. Lai Jums visiem visgaišākie Ziemsvētki, lai zem eglītes atrodas tieši tas, ko sirds kāro. Un lai nākamajā gadā Jums visiem būtu laime un veselība. Tīksimies atkal janvārī!

Gadam aizejot

ZINĀS	BIZNESĀ PORTĀLS NOZARE.LV	ARHĪVS	APSKATI
PR SERVICE	MEDIJU MONITORINGS	TULKOJUMI	FOTO UN VIDEO

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502
 marketing@leta.lv
 +371 – 672 225 09
 www.leta.lv

LETA
 nacionālā informācijas aģentūra

Sakārtotas dzīves noslēpumu meklējot

Intervija ar Latvijas Romas Katoļu baznīcas arhibīskapu mēropolītu Zbignevu Stankeviču

Mūsu lasītāju auditoriju jūs uzrunājāt pirms septiņiem gadiem, kad kļuva par mēropolītu un Latvijas katoļu baznīcas galvu. Kāds bijis šis laiks? Arī jūsu personīgajā dzīvē?

Piepildīts un spraigs. Septiņi gadi ir bibliisks skaitlis, pilnības skaitlis, kas nozīmē, ka noiets kāds zināms, būtisks dzīves posms. Esmu gandarīts par paveikto un varu pastāstīt arī par pavisam konkrētiem darbiem. Attiecībā uz manu personīgo dzīvi – aizvadītajā vasarā pirmo reizi šajos septiņos gados biju atvaļinājumā, kāpu kalnos un uzkāpu tā kalna virsotnē, ko biju vērojis, būdams Tatos, Zakopanē. Kad biju to veicis, piedzīvoju to sajūtu, ka tiešām esi izdarījis savā dzīvē maksimāli iespējamo, ne vienmēr tas ir bijis tā, kā gribētos, bet ir sajūta, ka ir iestājies miers un sakārtotība. Tiklīdz par personisko. Attiecībā uz manu darbu, ar gandarījumu varu nosaukt gluži praktiskas lietas, kas ir izdarītas – jau divus gadus darbojas *Radio Maria*, sešus gadus – Betlēmes Žēlsirdības māja, kur dziedējam cilvēkus, kas cieš no atkarībām – narkomānijas un alkoholisma. Rīgā, Katoļu ielā 14, ir centrs, bet “sagatavošanas kursu” cilvēki iziet laukos, mūsu kūrībai piederošajā mājā Pēterniekos pie Olaines. Mēs palīdzam cilvēkiem atrasties no atkarības, nostāties uz kājām un reintegrēties sabiedrībā. Mūsu klientu skaits ir aptuveni 30, visi jau neiztur jauno ritmu, cits aiziet, bet atgriežas, taču vislielākais prieks ir par tiem, kas paši kļūst par misionāriem un dodas palīdzēt saviem bēdubrāļiem. Šogad tādi ir divi, viena no viņiem – māte, kas atguvusi savu atņemto bērnu un atgriezies normālā sociālajā apstākļos. Starp citu, mūsu centrs ir iekļauts Rīgas domes sociālajā sistēmā. Un vēl – 15 draudzēs ir izveidotas tā sauktās *Caritas* jeb žēlsirdības grupas, kas palīdz nabadzīgajiem cilvēkiem. Ik gadu rīkojam viņiem Ziemsvētku svinības ar mielastu, kurā aicinu klātesošos pašiem kļūt par kalpotājiem, tā tad – nonākt tai pusē, kas sniedz palīdzību. Un tādi ik gadu uzrodas, turklāt mūsu svinības dalībnieku skaits top arvien kuplāks un atraišāks, nāk ģimenes ar bērniem.

Pašas pieredzē man ir pazīstama jauna sieviete, kas pēc traģēdijas – meitīņas zaudēšanas, sirdsmieru atguva katoļu baznīcā un nu jau iesaistījies palīdzības darbā. Kur slēpjas baznīcas noslēpums sakārtot cilvēku, atdot viņam dzīves jēgu?

Baznīcas darbībā ir abi spāri – laicīgais un garīgais. Rehabilitācijas darbā piesaistām profesionālus psihologus un psihoterapeitus, kas, saprotams, izmanto laicīgās metodes. Un ir arī garīgā dimensija – lūgšanas, kopīga Svēto rakstu lasīšana, piedalīšanās dievkalpojumos. Te durvis atvērta visu ticību pārstāvjiem un arī tiem, kas ceļā, katoļticība netiek uzspiesta. Un rezultāts ir tāds, ka tie, kuŗi atveras ticības dimensijai, “uz pekām” tiek ātrāk un veiksmīgāk. Savukārt tie, kuŗi neatrod motivāciju, atgriežas

savos “apburtajos lokos”. Atbildot uz jūsu jautājumu, – noslēpums ir ticībā. Cilvēks saviem spēkiem vien tomēr ne vienmēr var “salikt sevi kopā”. Valstssvētku dievkalpojumā luterāņu arhibīskaps Jānis Vanags runāja par līdzību ar sasistu porcelāna vāzi, ko it kā nevaram padarīt par veselu un jaunu. Bet japāņiem esot tehnoloģija – ar sudrabu un zeltu izveidot lauku savienojumus, kas rezultātā šo sasisto vāzi padara vēl vērtīgāku. Tieši tā notiek ar cilvēkiem, kas uz baznīcu atnākuši ar salauztām dzīvēm. Dieva spēks ir šis sudrabs un zelts, kas saliek kopā un padara vēl jo vērtīgāku. Dieva spēks – cita noslēpuma baznīcai nav.

Par sabiedrības garīgo veselību runājot, – kas jums rūp un kas iepriecina?

Iepriecina tas, ka redzu atvērtības dimensiju sabiedrībā, tostarp tajā, ko saucam par “elīti”. Mani bieži aicina uz konferencēm, diskusijām, prezentācijām, es labprāt apmekleju koncertus un sarīkojumus, jo tur varu tikties un sarunāties, uzklaut un diskutēt. Mani secinājumi – pirmkārt, gara slāpes mūsu sabiedrībā tiešām nav izzudušas, ir interese par garīgām vērtībām, ir! Otrkārt, Latvija ir miera osta, mūs neapdraud lieli dabas satricinājumi, ir drošība, kādas šolaik nav daudzviet pasaulē. Ir gan kāds apdraudējums, kas mani baidā visvairāk – patēriņa mentalitāte. Tā, protams, nav radusies tukšā vietā un rāda to, ka teorētiskais materiālisms, ko mantojām no padomju laika, ir sasummējies kopā ar praktisko materiālistu, kas Rietumos uzvedis pilnā krāšņumā, turklāt radījis sprādzienveida efektu. Jautājums par Dievu un garīgām vērtībām tiek “izsviests” kā nebūtisks. Pirmajā vietā ir ekonomika, materiālā labklājība. Cilvēktiesības un brīvība savukārt tiek atrautas no objektīvajiem kritērijiem – mēs paši mēģinām noteikt brīvības robežas, kam nav objektīva pamata, tas vērsas pret sabiedrības interesēm kopumā. Citiem vārdiem sakot, kādas zināmas ideoloģijas vārdā tiek uzspiests priekšstats par mūsdienu cilvēku, kas īstenībā neatbilst realitātei. Piemērs – demogrāfiskā situācija, kas ir tāda, kāda ir, lielā mērā ir radusies tāpēc, ka individu vai grupu intereses sākušas dominēt pār pamatvērtību skālu. Materiālisms, patēriņa attieksme ir uzvedējusi visā krāšņumā.

Latvijas apstākļos to varētu skaidrot ar tā saukto “nepabarotā kucēna sindromu”, jo gadu desmitu garumā tauta tika turēta zināmos apstākļos. Bet Rietumos taču arī...

Un te es runātu par “visēdāju sindromu”. Tas attiecas arī uz reliģiju, kas tiek uztverta kā viena no piedāvājuma precēm – uz dievnamu dodos apmierināt savu “religīgo vajadzību”, un garīdznieks ir “ierēdnis”, kam jāizpilda “pasūtījums”... Arī seksualitāte – attieksme pret sievieti un seksu dažbrīd līdzinās attieksmei pret patēriņa priekšmetu, un atrauta no personības vienotības, tā tiešām tiek pa-

Zbignevas Stankevičs: “Pēdējā laikā mani ļoti uzrunā jauniešu dueta “Joīrspeis” dziesma, kurā ir vārdi: “Kad mīlestība smaržot sāk,/ Tad debesīs ir tuvu klāt./ Un tuksnesī, kad lieti nāk,/ Tad debesīs ir tuvu klāt...””

darīta par patēriņa objektu. Rezultātā ir radusies tā sauktā “kontraceptīvā mentalitāte”, kad bērna ieņemšana tiek padarīta par apdraudējumu, no kuŗa par katru cenu jāizvairās. Tas dehūmanizē cilvēku un sabiedrību. Bet blakus tam radusies vesela industrija, kas pelna miljonus... Un vēl eitanāzija, viendzimuma laulību legalizācija u. c. – prom no tā, ko Dievs mums atstājis. Bumerangs, kas iebelzīs pa pieri, turklāt ļoti sāpīgi. Demogrāfiskā situācija Latvijā to jau pierāda, un tas tiešām dara mani bažīgu. Savā darbā cenšos būt saucēja balss tuksnesī, lai, respektējot katra cilvēka brīvību un tiesības izvēlēties, tomēr signalizētu: ja gribam Latvijas uzplaukumu, ja gribam ziedošu, priekpilnu Latviju, ir jārespektē Dieva atklātās robežas, kas turklāt ierakstītas cilvēka dabā. Zinātnes pētījumi, jo īpaši socioloģija un statistika, to pierāda ar skaitļiem un faktiem.

Vai tiešām jūtaties kā “saucēja balss tuksnesī”? Jūs taču esat Latvijā cienīts un ierēdzēts cilvēks, personība.

Paldies, ka tā! Kā saucējs tuksnesī

jūtos tad, kad pirmajā brīdī šķiet – nu, netieku uzklauts! Paiet laiks, dažkārt gadi, kad redzi – process ir sācies, notiek maiņas uz labu. Kā, piemēram, ar tā sauktajiem “sistēmas bērniem”. Pirms diviem gadiem kādā dievkalpojumā teicu, ka Latvijā bērnumamiem jābūt tukšiem, jo mēs paši varam viņus audzināt. Nu sabiedrība par to ne tikai runā, bet ir pamodusies un dara.

Cik liela un stipra ir katoļu kopiena Latvijā?

Apmēram 20% no Latvijas iedzīvotājiem. Skaitliski, protams, samazinājusies, jo trešdaļa Latvijas iedzīvotāju ir izbraukusi. Taču turpinās cilvēku atgriešanās pie ticības, ejam dziļumā. Pieaug skolēnu skaits Katoļu ģimnazijā, ir divas maģistra programmas Reliģisko zinātņu institūtā, paplašinās misiju darbs.

Un cik cieši ir Latvijas katoļu baznīcas sakari ar kopienām ārzemēs?

Šogad biju sešu dienu vizītē pie tautiešiem Kanadā. Tās bija laicīgas un ekumeniskas tikšanās, ļoti siltas un sirsnīgas. Pie tautiešiem ASV biju drīz pēc manas iecelšanas ar-

chibīskapa amatā, un arī tur pārliecinājos, ka joprojām ir dzīva interese un piederības izjūta Latvijai. Tautieši sniedz nozīmīgu materiālo atbalstu un notiek mūsu savstarpēja garīgā bagātināšanās.

Kā pats gūstat dzīves harmoniju un jums raksturīgo rimto nosvērtību?

Gluži praktiski – jau dienas sākumā cenšos ielikt labu pamatu, vienu stundu veltīt sev, Dieva klātbūtnē “uzlādējot baterijas” (ja vien to neizjauc, piemēram, celšanās četros no rīta, lai dotos uz lidostu!), tas ir laiks, ko veltu priesteriskajām lūgšanām. Tad 20 minūtes vingroju, pēc tam dodos uz Svēto misī, kuŗā atdošu Dievam tās dienas vai nedēļas galvenās domas, notikumus, izaicinājumus. Piepildu savu biķeri, lūdžot Dievu, lai viņš ir visā klātesošs. Tad dodos parastās ikdienas gaitās un darbos.

Un ko darīt cilvēkiem, kas nepraktizē lūgšanas? Kā viņi lai piepilda savu biķeri?

Atveroties mīlestībai, nesavtībai!

Teksts un foto
Ligita Kovtuna

BRIGITA ZUTERE,
Latvijas Universitātes fonds

„Garš ceļš sākas ar pirmo soli”

Pašā gada nogalē atskatāmies uz paveiktajiem darbiem un ar cerībām raugāmies uz nākamo gadu un tā sniegtajām iespējām. Būsim apņēmīgāki, dāsnāki, čaklāki, būsim labāki cilvēki. Par iekšējo cīņu un sevis pārvarēšanu stāsta mācītājs, Latvijas Universitātes (LU) fonda stipendiāts, Teoloģijas fakultātes maģistra programmas students Kaspars Simanovičs, kurš jau otro gadu ir ieguvis Žaņa Lapuķa piemiņas stipendiju.

Stipendija ir radīta, pateicoties Ž. Lapuķa novēlējumam un īstenojot viņa gribu, – piešķirt stipendijas apdāvinātiem LU Teoloģijas fakultātes studentiem, kuri pēc studiju beigšanas kalpotu par mācītājiem Latvijas evaņģēliski luteriskās draudzēs vai strādātu par reliģijas (ticības) mācības skolotājiem skolās Latvijā. Stipendiāts K. Simanovičs labprāt dalās savās pārdomās par savu ikdienu.

No jaunieša pārliecības līdz pieaugušā ikdienai

Esmu viens no Rīgas Lutera draudzes mācītājiem Torņkalna baznīcā. Darba diena vai ikdie-

reti vēlāk. Dienas lielāko daļu pavadu pienākumos, kas ir saistīti ar tiešo darbu, bet pēcpusdienā savukārt sākas studijas. Pirmās studiju gaitas aizsākās

na attiecīgi ir saspringta, jo paralēli tiešajam darbam studēju LU Teoloģijas fakultātes (TF) maģistrantūrā – nu jau 2. kursā. Patiesībā diena izvērsās ļoti gaŗa – no astoņiem rītā līdz pat desmitiem vakarā vai pat ne-

diezgan sen – 1991. gadā. Nesen, šķiet, gadu iepriekš bija atjaunojusies LU Teoloģijas fakultāte, līdz tam Teoloģijas seminārs. Izvēle studēt TF bija saistīta ar manu tā laika – deviņpadsmitgadīga puīša – iz-

jūtu, iespējams, pārliecību, ka es gribētu kļūt par mācītāju. Lai kļūtu par mācītāju, bija nepieciešama savas draudzes mācītāja rekomendācija un pabeigta teoloģiskā izglītība, tādēļ 1991. gadā iestājos LU TF, kurā tolaik vēl atradās pie Pāvila baznīcas A. Deglava ielā, un dažus gadus mēs pavadījām tur savās studijās. Tad vienā brīdī notika pārceļšanās uz LU galveno ēku Raiņa bulvārī.

Studēt var jebkurā vecumā

Man radās vēlme turpināt studijas maģistrantūrā, jo sapratu, ka laika gaitā, protams, ir uzkrātas gan praktiskas zināšanas mācītāja darbā, gan teorētiskas zināšanas, un, interesējoties par dažādiem jautājumiem, lasot dažāda veida literatūru, sapratu, ka akadēmiskas studijas būtu zināms bonuss, būtu palīdzoši tādā nozīmē, ka akadēmiskas studijas vienmēr ir sistemātiskas studijas. Tur ir zināmas prasības un zināmi termiņi, zināmas temas, līdz ar to tas viss arī cilvēku disciplinē un liek viņam pastiprināti un mērķtiecīgi darboties, lai īstenotu kaut kādus uzdevumus. Un, šķiet, ka tieši tas ir galvenais iemesls, jo ikdienā var palasīt dažādas grāmatas, bet tieši tas sistemātiskums un disciplinētība, kas tiek sagaidīta, ir tas pamata pamudinājums. Sapratu, ka kādu laiku man tā ir pietrūcis. Atsāku studijas maģistrantūrā ar zināmām bažām – nu kā tad tas būs pēc 22 gadiem, jo absolvēju programmu 1995. gadā. Kā tas būs – atkal iestāties fakultātē? Un, protams, kamēr tu pārvari zināmas birokrātiskas grūtības un šķēršļus, saproti, kā šobrīd funkcionē iestāšanās sistēma un citas lietas, kas, iespējams, mūsdienu jauniesiem ir pilnībā pašsaprotami, bet man tas bija tāds zināms izaicinājums. Pilnībā no jauna bija jāiepazīst mācību process, lai gan biju nedaudz pārsteigts, redzot vēl kādu amata brāli savā kursā un pat vēl citus mana un vēl vecāka gada gājuma cilvēkus. Studēt laikam var jebkurā vecumā.

Stipendija – vērtīgs atbalsts

Par teoloģijas studentiem paredzētajām stipendijām, tai skaitā Žaņa Lapuķa piemiņas stipendiju, uzzināju no sarunām ar cilvēkiem, kuri jau bija studējuši Teoloģijas fakultātēm vai pat, ja nemaldos, no sarunām ar dažiem mācībspēkiem, kuri, uzzinot, ka plānoju vai esmu iecerējis studēt, mēģināja mani iedrošināt, sacīdami, ka varētu vēl būt tāds finansiāls atbalsts, kas, protams, mūsdienu nav mazsvarīgi. Līdz ar to tas bija papildus iedrošinājums no šo cilvēku puses, lai gan jāatzīst, ka zināmas pārdomas izraisīja jautājums par to, vai es vispār tikšu uzņemts, kāds ir konkurss, kādi ir noteikumi. Tad sev par zināmu gandarījumu konstatēju, ka manas 1990. gadu studijas ir bijušas visnotaļ labas sekmju ziņā, kā rezultātā tiku uzņemts budžeta grupā. Līdz ar to man nebija jādomā par finansiālo pusi šim

studijām. Kā lielākai daļai pretendentu un stipendijas saņēmēju, tas ir ļoti konkrēts atbalsts cilvēkam viņa ikdienas dzīvē. Vienalga, vai nu runa ir par studentiem uzreiz pēc bakalaura programmas, vai runa ir par cilvēkiem ar konkrētām darba gaitām. Neapšaubāmi tiek atvieglota ikdienu un sadzīve.

Ziedošanas kultūra Latvijā ir savā attīstības sākumā

Intuitīvā izjūta – ziedošana ir visnotaļ spontāna darbība. Tādā ziņā, ziedošanas kultūra nav pašsaprotama Latvijas sabiedrībai. Ziedošanas kultūra ir ne tikai saistīta ar vispārējo labklājības līmeni, bet, manuprāt, ir pakļauta arī dažāda veida fluktuācijām, dažāda veida pārmaiņām isākā laika periodā. To mēs, piemēram, redzam arī mūsu draudzē, jo arī draudze ir tāda organizācija vai tāda kopiena, kas dzīvo tikai no saziēdotiem līdzekļiem, un mēs redzam, ka cilvēku motivācija un spēja ziedot ir tiešā atkarībā no tiem ekonomiskajiem procesiem, kas notiek Latvijas sabiedrībā kopumā.

Ziedot savai Alma Mater ir dabīgi un pašsaprotami

Domāju, ka ziedošanai ir vienkārsa pamatmotivācija. Ja es esmu piedzīvojis kaut ko labu un esmu pats to novērtējis un sajutis, arī sapratis pie sevis, cik tas ir bijis svarīgs atbalsts, mani neizbēgami rodas vēlēšanās palīdzēt un atbalstīt arī citus cilvēkus vai projektus. Domāju, ka tas ir pats pamats. Tu vari dot no sevis to labāko. Un ja cilvēks to piedzīvo, ja viņš to sajūt, tad viņš to novērtē. Viņš agri vai vēl vēlēties kaut kādā veidā arī no sevis dot. Līdz ar to, manuprāt, tā ir laba lieta un lieliska doma tam, kurš ir izgājis mācību procesu, kurš ir novērtējis iegūtās zināšanas un iegūtās attiecības un pieredzi, tad savukārt, kad šāds cilvēks dzird, redz aicinājumu atbalstīt Alma Mater, šī izjūta ir diezgan pašsaprotama – jā, tā ir tā vieta, kur es esmu kaut ko vērtīgu iegūjis, tāpēc kas arī gribu no sevis kaut ko ziedot.

Lai mums visiem ir pietiekami iekšējās drosmes!

Visās dzīves jomās, kur tev rodas kāda iecere, tu varbūt nedaudz nobīsties no tās lieluma vai no savu spēju mazuma, un tām bailēm acis ir lielas, un tās problēmas šķiet daudz lielākas, bet kad tu uzdriksies un sevi pārvari, kad tu izcīni šo iekšējo cīņu pats ar sevi un sper to pirmo soli, tad tu lēnām un pamazām redzi, ka ir iespējams. Manuprāt, tieši tā mums visiem būtu vajadzīgs vairāk – šīs iekšējās uzdriksšanās, šīs iekšējās cīņas, sevis pārvarēšanas, jo tikai tā kaut kādas lietas var notikt. Dzīve mēdz būt skarba, tā mēdz būt grūta. Tā pats no sevis nekas nenotiek. Par visu ir nedaudz jāpacinās. Tāpēc novēlu šo iekšējo drosmi, iekšējo uzdriksēšanos. Jo tikai tā tādās lietas un skaistas lietas var mūsu dzīvē notikt. Ir tāds teiciens, ka „garš ceļojums sākas ar pirmo soli”.

Friends of the University of Latvia
& Latvijas Universitātes fonds

**NOVĒL TAUTIEŠIEM PRIECĪGUS UN BALTUS
ZIEMASSVĒTKUS UN LAIMĪGU JAUNO GADU!**

Piepildīsim pasauli vēl vairāk ar gaišumu un nesavtīgu atbalstu izcilai izaugsmei!

Vēlam laimes!

Siltā un saulainā 20. oktobra pēcpusdienā Ņujorkas Salas latviešu ev.-lut. baznīcā Melvilē (*Long Island*) mācītājs Laris Saliņš 150 viesu, galvenokārt no Čikāgas un Ņujorkas, klātbūtnē salaulāja **Marutu Bergmani** un **Andrew Capozzi**.

Jaunlaulātie saņēma sveiciens no Bergmaņu ģimenes radiem un Marutas draugiem Latvijā. Kāzu viesības lielā sirsnībā un draudzībā noritēja tuvējā *Harbor Club at Prime, Huntington* pilsētā.

Maruta ieguvusi bakalaura gradu starptautiskajās attiecībās (*Bachelor of Science in International Relations*) Viskonsinas universitātē, Madisonā, un maģistra gradu sabiedriskajās attiecībās (*Master of Arts in Public Relations*) De Paul universitātē Čikāgā. Vairākus gadus viņa mācījās Čikāgas Krišjāņa Barona latviešu skolā un pabeidza Gaņezera vasaras vidusskolu. Maruta ir korporācijas Imeria locekle.

Pirmo reizi Maruta ieradās Rīgā 1990. gada jūlijā, kad viņa Čikāgas *Dzelmiešu* tautasdeju kopā Dziesmu un deju svētkos dejoja Daugavas stadionā.

Andrew ieguvusi ķīmijas inženiera gradu *Virginia Tech* universitātē Virdžīnijā un maģistra gradu Ziemeļkarolīnas univer-

sitātē. Andrew ir PPG Globālais direktors *Key accounts, Packaging Coatings* uzņēmumā.

Maruta un Andrew dzīvo un

strādā Čikāgā. Kāzu ceļojumā viņi devās uz Havaju salām.

I. un Ā. Bergmaņi

GUNDEGA SAULĪTE

Kinoskatītāji režisora Vaņa Braslas filmu "Vectēvs, kas bīstamāks par datoru" ieraudzīja augustā. Tā bija projekta "Latvijas filmas Latvijas simtgadei" pirmā pirmizrāde, līdz ar to neredzēti plaša bija informācija par darba gaitu, par filmas veidotājiem un aktieriem. Pēc pirmizrādes Rīgā Nacionālais kinocentrs organizēja pirmizrādes daudzās Latvijas pilsētās, vēlāk uzņēmums "Kinopunkts" gādāja, lai filmu parādītu arī citās apdzīvotās vietās, kur nav pastāvīga kinoteātra. Gada beigās ir saskaitīts, ka "Vectēvu", visistāko filmu visai ģimenei, Latvijā noskatījušies 75 736 tūkstoši skatītāji. Tagad tiek plānots jauno filmu parādīt arī latviešu sabiedrībai vairākās Eiropas valstīs.

Filma saņēmusi ne tikai skatītāju atsaucību, bet iegūts arī profesionāļu vērtējums. Festivālā "Lielais Kristaps", kur galvenās balvas saņēma pērnajā gadā izrādītā "Melānijas chronika", "Vectēvam" tika divas balvas – par labāko otrā plāna sievietes un vīriešu lomu. Tās saņēma Vizma Kalme un Uldis Dumpis.

Kad satikos ar filmas režisoru Vari Braslu un viņa dzīvesbiedri aktrisi Vizmu Kalmi, sarunas raisījās par "Vectēvu", filmas tapšanu un atbalsim, kas saņemtas, šoruden piedaloties neskaitāmos seansos visā Latvijā.

Filmas "Vectēvs, kas bīstamāks par datoru" uzņemšana notika 2016. gada vasarā. Kādas atmiņas saistās ar šo posmu?

Varis. Man pirms tam bija bijusi tāda palielāka pauze ķīniņi, biju drusku nobažījies, vai pa šiem gadiem kaut kas nav aizmirsis. Izrādās – ne, kino uzņemšanu var salīdzināt ar velosipēda braukšanu vai peldēšanu: ja esi kādreiz peldējis, vari atļauties mesties iekšā. Tās laiks – vairāk par mēnesi – man ir ļoti gaišā atmiņā. Aizmirstas visas ķibeles, tu esi uz laukuma, un kapitālisms diktē dzelzainu darba ritumu. Tad vienalga, vai kadrā ir dzīvnieki vai bērni, vai list lietus, ir jāstrādā. Tas ļoti disciplinē. Lielākā daļa uzņemšanas grupas cilvēku man bija nepazīstami, turklāt gados jauni, tas mani mazliet biedēja. Ir tomēr citi termiņi, cita domašana. Taču, manuprāt, mēs saklābējāmies kopā ļoti pozitīvi, un es jutu, ka es neesmu viens, ka man ir labi palīgi un balsti, lai darbs sekmīgi ritētu uz priekšu. Un grupā bija laba gaisotne, plūs vēl arī spēcīgs aktieru sastāvs, līdz ar to nekādas kavēšanas nebija. Tā kā ar operatoru Uldi Janci mums šī ir jau otrā kopīgā filma, producers Gatis Upmalis arī ļoti pazīstams, tad palikušas tikai labas atmiņas. Patikama un ērta bija arī dzīvošana bijušā kapteiņa vasaras mājā pašā Ventas malā, pavisam netālu no slavenās Ventas rumbas. Kuldiģā jutos ļoti komfortabli, cilvēki sirsnīgi, pretimnākoši.

Jautāju Vizmai Kalmei, kas atveido plāpīgu slimnīcas slimnīcā, kur nonākusi vecmāte Irma Kode, – cik ilgu laiku prasīja viņas epizodes filmēšana.

Vizma. Filmēšanas dienas man bija divas. Kāds no grupas jau pasmejās: "Ir jau labi, divas dienas nogulēt gultā, un vēl par to samaksā." Protams, biju lomai

nopietni gatavojusies, ataudzējusi matus, zināju, ka būs jāfilmējas bez grima... Dari, ko gribi, tomēr esmu režisora sieva. Kad parādos filmēšanas laukumā, kaut visapkārt ir labvēlīgi noskaņoti cilvēki, es jau jūtu – apkārtējos ieslēdzas kāda īpaša kontrole, mani vēro ne tikai kā aktrisi, bet arī kā režisora kundzi. Un tas, protams, uzliek pamatīgu atbildības sajūtu. Tā tas notiek teātrī, un kino uzņemšanā jau it sevišķi.

Varis. Vēl joprojām cilvēkiem zemapziņā dzīvo tas priekšstats, ja pie režisora x galvenajā lomā ir x kundze, pirmā doma – šo lomu aktrise dabūjusi tāpēc, ka ir režisora sieva.

Vilsonu un mazo puiku, Oskara lomas tēlotāju. Cik smallkājīgi aktieris virzīja savu mazo partneri pareizā virzienā! Nu bet viņam jau arī ir milzu pieredze, kā nekā pašam seši bērni.

Cik viegli vai grūti nācās izvēlēties aktierus galvenajām lomām?

Varis. No mana viedokļa Mārtiņš Vilsons vectēva Pauļa lomā ir absolūts trāpījums – vecuma, tipaža un cilvēcisko īpašību ziņā. Akvelīnu Livmani vecsmātes Irmā lomā izvēlējos bez liekām šaubām, pazīnu viņu no senāka kopdarba, Mārtiņu Meieru, kas tēlo jauno deputātu Kalnākāju, labi zinu

mazās pilsētas un lauki, tur dzīvošana ir daudz veselīgāka nekā mums te, Rīgā, kaut savstarpējās attiecības ir dažkārt sarežģītākas nekā lielpilsētā.

Vizma. Bet bija arī tādi nopietni kuldīdznieki, kas aizrādīja, ka pa to ielu, kur kādā epizodē iet filmas varoņi, nekur nevar aiziet... Savukārt Ropažos skolotāji bija tik vērīgi skatījušies, bija saskatītas ļoti smalkas nianse aktieru tēlojumā un varoņu attiecībās.

Lielais Kristaps par otrā plāna sievietes lomu Vizmai Kalmei taču nāca negaidīti?

Vizma. Tas, ka tiku nominēta par labāko aktrisi otrā plāna lomā,

cilvēku uztveri, liks apzināties, ka ir tāds latviešu kino. Tas ir ļoti pozitīvi. Tikai, nedod Dievs, ka šis vilnis apskūtu! Arī aktierim piedzīvot ekrāna pārbaudi un skolu ir ļoti svēti.

Vizma. Ja salīdzinām Lielo Kristapu ar teātra balvu, ko pasniedz *Spēlmaņu naktī*, tad to aktierim ir cerība saņemt ja ne šogad, tad visa turpmākā mūža garumā. Bet ar kino – vispirms tev ir jāietiek filmā iekšā, lai tevi kāds varētu novērtēt. Un tieša – pagāja ilgs laiks, kad veselai aktieru paaudzei kino iespēju nebija.

Tagad mēs esam ļoti bagāta ģimene, mums tagad par abiem ir seši Kristapi.

Nevaru Varim nepajautāt par sadarbību ar latviešu montāžas meistarā Māri Bērziņu Holivudā. Tā ir pirmreizīga pieredze latviešu kino praksē.

Ar Māri Bērziņu iepazināmais *Skaipā*, mūs noveda kopā komponiste Lolita Ritmane, kas viņu ieteica kā labu montāžas meistarā. Kad safilmētais materiāls bija salkits tā saucamajā melnajā montāžā, divatā ar filmas producentu Gati Upmali aizlidojām uz Losandželosu, lai Māra studijā Holivudas bulvārī strādātu pie "Vectēva". Man palicis ļoti gaišs priekšstats par Māri gan viņa cilvēcisko īpašību, gan profesionālisma dēļ. Viņa amatu tur sauc "montāžas redaktors". Saprātāms gandrīz no pusvārdiem, viņš veikli īstenoja jebkuļu priekšlikumu. Tā ir ļoti pozitīva prakse un noņem arī kaut kādus mūsu kompleksus, citādi varētu domāt, ka pa Holivudu jāstaiģā tikai ar zelta kurpītēm. Producers turklāt apliecināja, ka veikt šos montāžas darbus Holivudā bija arī finansiāli izdevīgāk nekā kādā Eiropas valstī. Kaut gan noliiedzami – mūsu akcents bija tieši uz latviešu sadarbību. Ir jau gan tāda *ffifiga* sajūta, šēžot pie Māra darbistabā, – logam priekšā žalūzija, lai nespīd iekšā saule, aiz loga – Holivudas bulvāris, palma. Bet mums priekšā ekrāns ar Latviju "Vectēva" kadros.

Kādu vakaru Lolita mūs uzaicināja uz krodziņu – Māri ar kundzi, arī Arturu Rūsi, producentu un mani. Profesija jau uzliek savu zīmogu – kad kompānijā visi ir normāli cilvēki un profesionāļi, kopīga valoda atrodas viens, divi.

Vizma. Māris ar kundzi atbrauca arī uz filmas pirmizrādi Latvijā. Māris bija bijis vairākārt, bet viņa kundze, vjetnamiē, ļoti patīkams cilvēks, nu varēja savām acīm skatīt zemi, par kuņu bija daudz dzirdējusi. Viņi abi piedalījās arī pirmizrādēs Rēzeknē un Kuldiģā. Māris pēc Kuldiģas brauciena atzina: "Kaut kas traks! Katru dienu satiekos ar kādu Latvijas prezidentu." Viņam taisnība – Rīgas pirmizrādē piedalījās Raimonds Vējonis, bet Kuldiģā mūsu filmu pagodināja Vaira Viķe Freiberga.

Filma "Vectēvs, kas bīstamāks par datoru", turpina savu ceļu tautā, bet Vizma Kalme un Varis Brasla ar avīzes starpniecību sūta Ziemsvētku sveicienus saviem radiem un draugiem Kanadā un ASV.

Filmas "Vectēvs, kas bīstamāks par datoru" pirmizrādē Rēzeknē. No kreisās: Mārtiņš Vilsons, Akvelīna Livmane, Alvis Lapiņš, Vizma Kalme, Māris Bērziņš ar dzīvesbiedri, Vari Brasla

Un kā ir ar aktrisi Vizmu Kalmi? – jautāju, kaut skaidri zinu, režisora Braslas filmās viņai ne reizi nav tikusi galvenā loma. Visbiežāk piešķirta kāda zīmīga epizode.

Varis. Kad jau iet kamera, oficiālie ieraksti dokumentos aizmirstas. Senāk teātrī man pret Vizmas darbu bija tāda kaulaināka acs, tagad es, šķiet, skatos objektīvāk. Ja būs slikti, es tā arī viņai pateikšu, ja būs labi – arī to pateikšu. Nav vairs man to kompleksu, kas kādreiz.

Vai, nofilmējoties vienā atsevišķā epizodē, var saņemt gandarījumu?

Vizma. Es jau jutu – kadram beidzoties, kaut kur koridora viņā galā atskan klusi smieklis. Tad jau varēja sajūst, ka šai lomā gribētais tiek uztverts pareizi. Manai lomīnai scenārists Alvis Lapiņš ir uzrakstījis brīnišķīgu, asprātīgu dialogu. Ka tur būs skatītāju reakcija, to varēja jau paredzēt. Kad tiekamies ar skatītājiem pēc seansa, ir gadījies, ka iznāku un jāsāpās priekšā, kas es esmu – svinīgi ģērbta un vēl ar frizūru –, lai nejautā, kāds man sakars ar filmu. Man bija arī lieliska partnere otrā slimnīcas gultā – Akvelīna Livmane, arī Mārtiņš Vilsons, kuŗš filmā ir Vectēvs, no rūdīta kinoaktiera viedokļa deva kādu derīgu padomu.

Varis. Tas ir būtiski, ka darba grupā nevalda savstarpēja sacensība, skaudība vai nenovīdība. Es jūtu, ka partneri seko līdzī citam un grib, lai kopā sanāk labāk. Tas ir ļoti svarīgi, jo no malas jau redz labāk. Es reiz dzirdēju ļoti interesantu dialogu starp Mārtiņu

no teātra darba un viņam ticu. Bērnu lomām gan tika pārcilāti daudzi kandidāti... Taču Markusa Jāņa Eglīša un Evas Ozolas tēlojums nerada šaubas par izvēli.

Jūs es secinājumi pēc tam, kad iznācis tikties ar skatītājiem visos novados?

Vizma. To gan varu pateikt – vidējais rīdzinieks attiecībā pret citu mazāko pilsētu ļaudīm dzīvo kā pa mākoņiem. Vai tā būtu Madona, Kuldiģa, Talsi, pat Jelgava – tur cilvēkiem sār sirdis par slēgtajām skolām, līdz ar to filmā rādītās problēmas tiek uztvertas ar sirdi un nopietnāk. Un arī mazpilsētas dzīvi visur izjūt kā savējo, skatītāji uztveŗ, ka filma ir par viņu dzīvi.

Varis. Kinocentra uzstādījums – iebraukt vistālākā Latvijas stūrītī un parādīt filmu, kur vien iespējams, ir ļoti apsveicams. Jo jēdziens *latviešu kino* gadu gaitā bija atmiris, cilvēki vienkārši neredz, nespēj sekot līdzī. Tagad jācer, ka būs sniega pikas efekts, un tā pika kļūš arvien lielāka.

Vizma. Valsts svētkos, 18. novembrī, mēs bijām uzaicināti uz sarīkojumu Kuldiģā. Varim tika pasniegta balva "Par Kuldiģas pilsētas popularizēšanu kinomākslā". Pēc atsauces un aplausiem sajūtām, cik kuldīdzniekiem tas ir svarīgi.

Cik Vaņa Braslas filmās tad ir iemūžināta Kuldiģa?

Varis. Tūlīt saskaitīsim: "Parāds milestībā", "Tereona galva", "Emila nedarbi", "Udensbumba resnajam runcim", "Ezera sonāte", tagad "Vectēvs", savulaik arī, strādājot par otro režisoru, Rolanda Kalniņa filmā "Ceplis". Man patik

man bija liels pārsteigums. Mums visiem bija skaidrs, ka šogad galveno balvu saņems "Melānijas chronika", par to varējam nešaublicties. Un no "Melānijas" šai pašā kategorijā bija nominēta Baiba Broka, Guna Zariņa un Lilita Ozoliņa. Man sapņos nevarēja rādīties, ka balva varētu tikt man. Tajā brīdī, kad mani nosauca, gan sākās panika, jo nebiju sagatavojusi runu. Zināju, ka visi bija bridināti gaŗ nerunāt, tāpēc arī uz skatuves izteicu tikai pateicību diviem vīriem, bez kuŗiem nebūtu šīs filmas – Braslam un Alvim Lapiņam. Un gāju uz savu vietu.

Pateicoties modernajām tehnoloģijām, cilvēki ļoti ātri noreagēja uz šo notikumu, ieskaitot manas Amerikas māsiņas. Tai pašā naktī jau saņēmu sveicienus *facebook*, zvanīja arī cilvēki, kas gadiem nav satīkti. Vareju sajūst – viņi ir tikpat iepriecināti kā es. Tas bija ļoti pozitīvs pārdzīvojums! Es saprotu, ka režisors un scenārists arī abi bija tīri apmierināti, ka Kalme un Dumpis ieguva filmai divus Kristapus.

Varis. Tas tiešām ir paradokss, ka tāds populārs un tautā iemīļots kinoaktieris kā Uldis Dumpis savu pirmo Kristapu dabūja tikai šogad.

Vizma. Tās balvas tik tiešām ir loterija. Kaut, protams, tas ir darba novērtējums. Pēc svinīgās ceremonijas islandiešu režisors, žūrijas priekšsēdētājs, paspīda man roku un teica komplimentus...

Varis. Man šķiet, ka kinojomā, nu jau veidojas kaut kāda konkurence. Iespējams, tas iekustinās arī

GUNDEGA SAULĪTE

Šo frazi no populārās Raimonda Paula dziesmas gribējās dungot, iznākot no **Margaritas Pabēzras** gleznu izstādes, kam autore bija devusi nosaukumu „**Priekam**”. Tik daudz krāsu prieka, gaismas, atspulgu un košuma!

Personālizstādē Misiņa bibliotēkas nodaļas zālē tika atklāta Margaritas Pabēzras apaļā dzimšanas dienā kuplā radu un draugu pulkā. Tā bija lieliska iespēja atskatīties uz zināmā dzīves posmā paveikto, uz prasmi, kas apgūta, se-

kojot iekšējam aicinājumam.

Margarita stāsta, ka pirms gadiem septiņiem astoņiem sākusi apmeklēt mākslinieka Ralfa Jansona vadīto gleznošanas studiju, un pašu pirmo gleznu, kas uzskatāma par viņas radošo mēģinājumu talismanu, gleznojusi skolo-tāja mudināta. „Viņš nolika priekšā audeklu, iedeva krāsas un aicināja uzgleznot to, kas vien ienāk prātā.” Margarita iedomājusies spilgtu puķu pļavu, kuŗā vienlīdz labi sadzīvo daždažādu krāsu ziedi – sarkani, zili, dzeltenī. „Manas gleznas ir dāvinātas radiem un draugiem, bet šo, pašu pirmo, es neatdošu nevienam. Arī šajā izstādē tā ir klāt.”

Margarita, savā profesio-nālajā dzīvē juriste, ierosmi gleznām rod ne tikai visapkārt sev ikdienā. Redzīgām acīm viņa veŗas pasaulē arī ceļojot. Tā, piemēram, kareivīgo gaiļu kompānija noskatīta Portu-gālē, latviskiem audumu rakstiem līdzīgi šķituši kādas Italijas pilsētas namu elementi. Savukārt mūsu pašu Jūr-malas ainavā valda bezgalīgs miers un harmonija...

Margarita Pabēzra glezno ar eļļas un akrila krāsām. Vēl joprojām turpina konsultēties pie gleznotājas Helgas Jaksones. Tagad pēc izstādes glez-nas atgriezušās pie saviem sākotnējiem īpašniekiem, katram no tiem ikdienā dāvinot prieku par pasaules skaistumu, kas mums visapkārt.

„Par prieku sev, par prieku tev un ļautiņiem par prieku...”

Vienpadsmitais tramvajs

Ceļojuma piezīmes. Portugāle

Margarita Pabēzra izstādes atklāšanā

Portugāles gaiļi

ANDRIS RITMANIS

Tuvojas miera un mīlestības svētki. Gluži bieži nemaz nav tik viegli izdomāt, kā iepriecēt savus mīļos Ziemsvētku vakarā.

Pirms dažām dienām mūsu mīļās meitas Lolita un Brigita mums ar Magitu priecīgi paziņoja, ka uz Ziemsvētkiem dāvāšot mums suni. Mums atkal būšot mīļš, uzticams draugs, kas padarišot mūsu dzīvi krāsaināku un palīdzēšot dzīt projām visādas vecuma vainas un kaites, kuŗas nemitīgi grabinās pie mūsu loģiem.

Abām meitiņām seŗā nozuda mīļie smaīdi, kad mēs abi klusi un skumji noteicām: “Lūdzu, sunīti gan mums nedāviniet!”

„Kāpēc ne!” meitiņas iesaucās. “Sunītis pie mums nebūs laimīgs.” Šeit, šajā milzu pilsētā, nav tā, kā bija Latvijā vai Portlandē, kur ap mums bija plašums, un mūsu sunīši varēja brīvi skraidīt un baudīt savu īso dzīvi.”

Mums abiem ar Magitu jau

agrās jaunības dienās piederēja laimīgi suņi: Magitai Princis – līdzīgs Šveices ganu sunim, man – vilku sugas, skaīstais Draudziņš.

Mēs bijām pateicīgi mūsu vecākiem, ka varējām dzīvot Rīgā, skaīstajā Meŗaparkā, kur

slaidas priedes stiepās pret debesīm un pavasaros ziedēja ceriņi. Ziemā – skaīstajā meŗā varējām likt slēpes pie kājām un drāzties pa meŗa pakalniem vai uz slidām mest likumus pa Ķīšezerā ledaino virsmu. Magitas vecāku māja bija tuvāk Rīgā, mūsēŗā – tuvu pie Ķīšezerā. Abas mājas bija uzbūvētas uz paliela gruntsgabala ar sētu visapkārt. Gan Princis, gan Draudziņš varēja pa to brīvi izskrieties – gan vieni, gan kopā ar mums. Viņi bija gan sargi, gan mūsu rotaļu biedri. Kāds prieks, mājās atnākot, kad pie vārtiem mūs sagaidīja mūsu draugi – mūsu uzticīgie suņi! Visi bijām laimīgi...

Atnāca kaŗš, kas izpostīja gan mūsu laimīgās dzīves, gan mūsu ģimenes, ieskaitot Princi un Draudziņu, kā arī pārvilka svītru mūsu nākotnes sapņiem Latvijā...

Pēc vairākiem gadiem sākām mūsu jauno dzīves posmu pa-

saules otrā pusē – Amerikas Rietumu krastā. Laimējās, ka pēc dažiem gadiem Amerikā varējām par lētu naudu – deviņiem tūkstošiem dolāru nopirkt Portlandē, Oregonā, tikai desmit minūšu braucienā no pilsētas centra, divas nolaīstas mājeles ar milzīgu zemes gabalu, kur auga lielas egles un vairāki lapu koki. No mājeles pavēŗas skats uz saulē mirdzošu diķi, kur peldēja pilītes, un pa krastu pastaigājās varens putns – zivju gārnis. Mūsu gruntsgabalu klāja krūmi, nezāles un asās kazenes. “Nu īstie džungļi”, noteica Magita, kad sniedzām pārdevējam pirmo iemaksu. Es nevarēju svešajā zemē iedomāties skaīstāku vietu, kur dzīvot. Nevarēju arī iedomāties jaukāku vietu, kur Princis ar Draudziņu varētu dzīvot – bet viņu vairs nebija...

Īpašumam nāca līdzi paliels, gluži glīts, brūns suns – līdzīgs t.s. “aitu sargu sunim”. Viņu

nosaucām par Gaci.

Pagāja labs laiciņš, apkopjot un uzlabojot mūsu plašo īpašumu, taču nebija grūti. Bija prieks to darīt visiem kopā. Mūsu “Amerikas Meŗaparkā” uzauga meitiņa Brigita, dēls Alberts, piedzima Lolita. Vienā mājiņā dzīvojām mēs visi pieci, otrā – mana māmiņa un brālis Zigurds.

Un laimīgs bija Gacis. Viņam bija plašs lauks, kur izskrieties, patrenkāt vāveres, pastrīdēties ar rakūniem, rūkt uz bebŗiem, kad tie centās aizdambēt mūsu diķi.

(Turpināts 11. lpp.)

KO DĀVINĀT ZIEMSVĒTKOS?

ANDRIS RITMANIS

(Turpināts no 10. lpp.)

Viņam patika skriet pakaļ kaķiem, kas vēlējās pabūt pie diķa un skatīties uz pilitem, kuŗas tur peldēja bariņos. Viņš tikai apbrīvoja skaistos baltos zivju gārņus, kas šad tad nolaidās pie mūsu diķa. Taču, kad pie diķa iemaldījās vārnas, viņš tās necieta un dzina prom. Vienā no lielajām eglēm dzīvoja pūce. Likās, ka Gacis nesaprata, ko tā stāsta. Viņš nerēja, tikai lielām acīm skatījās, kur pūce sēdēja uz liela zara. Pirmajos mēnešos pa mūsu vēl nesakopto muižiņu staigāja četri skaisti fazāni. Gacis viņus netraucēja.

Gacis bijis pavēcs, taču kustīgs un labprāt spēlējās ar mūsu bērniem. Nekad nebijām redzējuši suni, kas prot tik skaisti smaidīt. Kad to samīloja, Gacim pavērs mute, spīdēja baltie zobi, mirdzēja acis, un viņš, gluži kā cilvēks, palocīja galvu. Lieliski un skaisti! Gatis nodzīvoja vēl piecus gadus un vienmēr uzvedās kā īsts mūsu īpašuma saimnieks.

Mūsu nākamais suns bija milzīgs, melns "dānis", ko mūsu draugs, advokāts M.Z. bija saņēmis no kāda klienta naudas vietā. Viņš nezināja, kur likt šo "zvēru" un – "uzdāvināja" to mums. Suns saucoties B-7. Mēs viņu pārkrustījām par Duksi.

Šis milzis nemaz neiederējās mūsu saimē: gāza zemē mūsu bērnus, visu ko postīja, aizdzina skaistos fazānus, daudzajās apkārtnē pa kaimiņu sētām. Kādā sestdienas rītā kundze no blakus ielas blāudama ieradās pie mums un draudēja mūs iesūdzēt. Jautājām viņai: "Ko tad mēs esam jums nodarījuši?" "Ne jau jūs, bet jūsu melnais briesmonis!" Lielais dānis-Duksis esot vairākkārt sapostījis viņas puķu dobes un torīt kundzi šausmīgi pārbaidījis. Viņa, noliekusies, mierīgi ravējusi savu skaisto puķu dobi, kad melnais zvērs klusi pielīdis viņas mugurpusei un piegrūdis savu "riebīgo purnu" pie kundzes dibengala. Kundzi nomierinājām un pacienājām ar "Laimas" šokolādi. Apsolījām, ka šāds neķītrs notikums vairs neatkārtosies, ka uzteiksim Duksim mājvietu... Nu mums bija labs iemesls "atdāvināt" atpakaļ B-7 (Duksi) advokātam M.Z. Viņš nebija pārāk priecīgs. Draugi stāstīja, ka viņš lielo dāni aizvedis uz Klusā okeana skaisto pilsētiņu *Seaside*, kur esot daudz suņu mīļotāju, un to palaidis vaļā skaistajā jūrmalā. Suns priecīgs aizdrāzies auļiem

gar okeana krastu...

Draugi mūs apgādāja ar jauniem suņiem. Senioru – kolliju (*collie*) Bubuli – palielu, uzticīgu un mīļu, mums iedāvināja Portlandes latviešu kuŗa diriģents Arvīds Berķis. Mūsu dēlam Albertam kāda skolas draudzenīte ielika rokās Bucīti – tādu nelielu, balti raibu, mīlīgu šuneli. Likās, ka viņš bija līdzīgs basetu suņu šķirnei, Bubulis ātri sadraudzējās ar Bucīti. Bet tad kādudien notika kaut kas neticams. Agrā rītā no suņu guļsvietas nāca trakas skaņas. Kas tur? Gājām skatīties: visapkārt Bucītei kūņājās visādu krāsu mazi radījumi – Bucīte pa nakti bija dāvājusi mums sešus mazus sunīšus!!! Nu mums bija astoņi suņi. Ko nu darīt?

Labi gan, ka man bija tik daudz draugu un vēl mani pacienti. Savā ārsta uzgaidāmā telpā pieliku pie sienas zīmi: "Skaisti mazi sunīši – par brīvu." Kad pacienti uzzināja, ka tā zīme nāk no manis, – divās dienās pieci sunīši pārcēlās uz jaunām mājām.

Pie mums palika trīs sunīši.

Jauno, melno nosaucām par Lācīti. Viņš bija jauktenis, apmēram tikpat liels kā viņa māmiņa. Kad Magita visus trīs aicināja uz ēdienreizi, viņa izgāja pa virtuves durvīm un skaļā balsī sauca: „Buci, Lāci, Bubuli!” No krūmiem vai citām skaistām vietām pie viņas drāzās visi trīs. Bubulis – solo. Lācītis vienmēr tikai kopā ar savu māmiņu. Kaimiņi iesākumā sabijās un prasīja, vai kas nelabs noticis, ka Magita tik skaļi kliedz, taču, kad paskaidrojām, viņi zināja, ka katru dienu, tieši plkst 14:00 Ritmaņu muižiņā sunīšiem tiek pasniegts mielasts. Sunīši ilgus gadus laimīgi pie mums nodzīvoja. Tad viens pēc otra aizgāja dzīvot citā pasaulē. Pēdējais bija Lācītis, kuŗš, šķiet, smagi pārdzīvoja savas māmiņas Bucītes nāvi.

Ar Valteru Šilingu (*Walter Schilling*) kungu bijām pazīstami kopš 1955. gada, kad viņš bija tā persona, kuŗa mums ar Magitu pasniedza ASV pavalstniecības dokumentus. Viņš dzīvoja netālu no mana biroja. Ieraudzījis jauno zīmi – “*King Road Medical Clinic* – A. Ritmanis M.D.” –, kaut kā atcerējies manu uzvārdu, atnāca apskatīties un kļuva par vienu no maniem pirmajiem pacientiem.

Abi ar kundzi bija mani pacienti visus 35 gadus! Valters pirms dažām dienām bija pie manis birojā uz gadskārtējo pilnīgo izmeklēšanu. Pastāstīju viņam, ka esam palikuši bez sunīša. Viņš prasīja, kādi sunīši man patīkot. Teicu, ka vilku sugas.

Dažas dienas vēlāk viņš jau stāvēja pie mūsu namiņa durvīm. Blakus viņam stāvēja liels skaists vilku sugas suns – tik līdzīgs manam Latvijas Draudziņam. “Šeit tev maza dāviņa, draugs”, – un pasniedza man suņa saiti.

Dabiski, ka biju ļoti pateicīgs un aizkustināts. Suni nokristījām par Vilciņu. Viņš man bija

ko mūsu agrākie sunīši varēja pa pilnam izbaudīt.

Šeit ar Magitu ik rītus izejam mazā pastaigā. Satiekam daudz suņu, kuŗus pie saites vadā vai nu viņu saimnieki, vai profesionālie suņu vadātāji. Visi dzīvo gluži skaisto trīsstāvu māju dzīvokļos. Suņus palaist brīvībā, lai tie varētu paskrieties pa trotuāriem vai pat pa ielu, ir stingri aizliegts. Pēc īsas pastaigas, viņi dzīvo pa istabu. Daudzi no tiem, kad labi paēduši, atguļas uz viesistabas dīvāna, kur dažas sugas atstāj savas krāsainās spalvas. Daži saimnieki priecīgi paņēma savus mīļus sev blakus gultā. Taču pa laikam sunim kļūst garlaicīgi, tas sāk grauzt sava saimnieka čības vai kurpes. It bieži izmēģina savu balsi – taču tas nepatīk kaimiņiem. Tie sūdzas. Ir pavisam traki, ja “uznāk vajadzība” un nav vēl paspēts suni apmācīt. Saimnieks dusmīgs – baras. Nav jau suns vainīgs, ja nav vēl iemācījies, ka tā nevar darīt.

Mūsu tuvākā lokā dzīvo daudzi, daudzi, pa lielākam daļai, mazi sunīši – dažī tik mazi, ka var paņemt plaukstā. Vairums ir ļoti izskatīgi un mīļīgi. Saimnieki vēlas, lai tos papaijā un apbrīno. Citi nav draudzīgi: rej un gāžas uz mūsu pusi. Taču siksna tos attur, lai nevarētu nejausi mums iekost kājā. Esam iepazinušies ar daudziem sunīšu saimniekiem, kuŗi ir ļoti priecīgi, ja paslavējam viņu skaistos draudziņus. Saimnieki laipni smaida un stāsta par saviem mīļiem.

Pastaigas laikā mazie mierīgi turas pie saimnieka saites, bieži apstājas, visu apsta un nereti atstāj savas vizītkartes uz īpašnieka zaļā, skaisti koptā mauriņa. Pēc likuma suņu vedējam šī “dāvana” ir tūlīt jānovāc. Lielākā daļa to arī dara, ievietojot “ražojumu” plastikas tūtiņā. Taču dažī, it sevišķi samaksātie suņu vadātāji, paskatās visapkārt un, ja neviens nav tieši redzes lokā, steidzīgi dodas tālāk.

Satiekot sev līdzīgus, mazie šunēļi pa reizei mīļīgi aprunājas, taču nereti drāžas cits citam virsū, zobus atņirguši. Lielākie suņi pastaigās raujas uz priekšu – uz sāniem –, raudami līdzī to vadātājus. Liekas, ka viņi grib izrauties no vadātāja un drāzties brīvībā – kaut tikai uz brīdi.

Kāda no mūsu pastaigu paziņām, Annija Rittera kundze pastāstīja, ka divas reizes nedēļā vedot savu lielo *Rotweiler* uz suņu parku, kur varot suni palaist vaļā. Suns vienmēr esot pilnīgā sajūsmā. *Rotweilers* tūlīt drāžoties uz visām pusēm un kārtīgi izskrienoties. Dažreiz gan izkaujoties ar saviem draugiem. Tas suņu parkā neesot atļauts. Mājās pārnācis, esot priecīgs un laimīgs. Tūlīt saritinoties savā glaunajā, polsterētajā kurvī un aizmiegot. Laimīgais!... Kad tuvojoties nākamā “suņu brīvības” stunda, *Rotweilers* jau no rīta kļūstot nemierīgs un dūšīgi kasot ar ķepu durvis, diemžēl, tās kārtīgi sabojājot. Kad dzīvokļu mājas īpašnieks Meisona kungs (*Mason*), kuŗš atnācis iekasēt

īri, šo postījumu ieraudzījis, tūlīt Rittera kundzei pacēlis īri par 50 dolariem mēnesī. Par brīvību jāmaksā!

Maziem sunīšiem jādzīvo tikai pa istabām, jo uz suņu parku tos neved, jo tas mazajiem sunīšiem esot pārāk bīstami. Lielie suņi tādus pundurīšus neciešot!

Džoja Paketa (*Joy Packet*) ir ļoti eleganta dāma, lepnī vadā savu skaisto “čivavu”. Esot to nopirkusi izsolē par 3000 dolariem.

Pensionējies universitātes profesors Džordžs Franklins (*George Franklin*) ved pastaigā divus brālīšus – mazus, baltus, burvīgi skaistus tirasiņu maltiešu (*Maltese*) šķirnes sunīšus. Tos, viņam aizejot pensijā, iedāvinājuši universitātes kolēģas. Vairākas reizes abi brālīši bijuši aicināti uzstāties lielās filmās, kur nopelnījuši profesoram palielu kabatasnaudu.

Fredis (*Fred*) agrā rīta stundā ved pastaigā lielu buldogu, kuŗš burtiski viņu rauj uz priekšu. Buldogs nicīgi drāžas gaŗām mazajiem klēpju sunīšiem, uz tiem pat nemaz nepaskatoties. Fredis divās stundās nopelnot 50 dolarus. Pēc pastaigas jāsteidzoties uz kolledžu, kur studējot ekonomiku.

Veca māmiņa – Šneidera (*Schneider*) kundze ved pastaigā vidēja auguma glītu *Beagle* šķirnes sunīti, ko ļoti iemīļējusī. Visi viņas radi jau aizsaulē. Mīlīgais medību suns esot palicis viņas vienīgais tuvākais draugs. Kopā daloties maltītes, priekos un bēdās. Naktī abi guļot blakus – tā esot labi.

Manuprāt, visskaistākais suns, ko satiekam, ir līdzīgs manam netaiķa Vilciņam (*German Shepherd*). Ar to straujā gaitā staigā kāds jauns pāris – *Jack* un *Lorie*. Kad viņi drāžas mums gaŗām, man vēl arvien nosāp sirds par manu pazudušo Vilciņu...

Ziemsvētku laikā ir jauki iegrimt atmiņās, un atcerēties, ka suņi un arī kaķi spēj cilvēkiem sagādāt daudz prieka un tādu labsajūtu, ko šajā satrauktajā pasaulē it bieži ir grūti atrast. Domās atceros Draudziņu, Princi, Gaci, Duksi, Bubuli, Bucīti, Lāci, bet visvairāk manu Vilciņu... Viņi visi varēja dzīvot brīvībā mūsu Portlandes “Mežparkā.” Abi ar Magitu jaunu suni patlaban negribam, jo nevaram jaunam sunim piedāvāt to, ko mūsu aizgājušie četrkājainie draugi tik bagātīgi saņēma.

Taču, ja lasot šo rakstu, jums ienāk prātā kāds mīļš cilvēks, kuŗam dzīve varētu kļūt mazliet gaišāka, ja mājās būtu sunīšis vai kaķēns, tad ziniet, ka tik daudzi no viņiem skumst būros dzīvnieku patvēruma iestādēs, cer un gaida, kad kāds labs cilvēks atnāks viņiem pakaļ, lai varētu kopīgi svinēt Ziemsvētkus un kopā priecīgi iestaigāt Jaunajā gadā.

Novēlu jums visiem, lai nākotne nestu gaismu, mīlestību, labestību un labu veselību!

Latviešu džezs uz pasaules skatuvēm

Latvijas Radio bigbenda vadītājs **Māris Briežkalns** intervijā **Ligitai Kovtunai**

Latvijas Radio bigbends jau no – 2018. – gadu sāks ar koncertiem prestižākajās Amerikas – džeza dzimtenes – koncertzālēs. Tas ir lielisks jauna cēliena sākums un droši vien arī rezultāts iepriekšējo gadu darbam?

Patiešām – tas ir rezultāts ilgām Latvijas džezas mūzikas atjaunošanas darbam, kas sākās aizvadītā gadsimta 90. gados, un tas ir vainagojies ar gaidāmajiem koncertiem – **8. janvārī būs divi koncerti Linkolna centrā Ņujorkā, DZ klubā (pirmais pusastonošs vakarā, otrs – pusdesmitos – tautieši mīļi lūgti!). 10. janvārī koncertēsīm Kenedija centrā Vašingtonā (septiņos pēcpusdienā).** Istenībā Amerikas džezas publikai jau esam koncertējuši pirms četriem gadiem, toreiz ar manis vadīto *Māra Briežkalna kvintetu*, sagatavojot “augšni” minētajiem ielūgumiem, ko mums piedāvāja Linkolna centrs. Atceros, ka tolaik Ņujorkas konservatorijas džezas klases mācībspēks Deivs Šreders (*Dave Schroeder*) bija pārsteigts par latviešu džezu, kā tas attīstījies Latvijā. Atskaņojām mūsu pašu tautasdziesmu improvizācijas un latviešu komponistu skaņdarbus, kas bija kā svaiga gaisa malks džezas dzimtenes klausītājiem. Gēršvins un citi standarti jau ir ierasti, bet latviešu džezs šajā žanrā bija kaut kas pilnīgi jauns.

Kaut kas pilnīgi jauns un sveigs latviešu džezs savulaik bija arī austrālietīm Džeimsam

zālē” un “Pūt, vējiņi!”, atbildēju – bet tu klausies mūziku! Pēc tam pateikšu! Džeims aranzēja pēc izjūtām. Dienu pirms koncerta saviem vārdiem izstāstīju dziesmu saturu, un viņš teica, ka, piemēram, mūsu “Pūt, vējiņos!” viņš saklausījis ... prieku un spēku! Cik tas ir svētīgi, ja citkārt kāds uz mūsu tautas mūzikālo mantojumu paskatās no malas! Un atrod kādu izskaidrojumu vai pamatojumu mūzikālajā ģenētikā.

Latviešu džezs jau piedāvājis arī kādu citu mūzikālo pārsteigumu – Laima Jansone izpilda džezas improvizācijas ar kokli. Par ko cits latviešu izcelsmes džezmenis – Jānis Steprāns no Kanadas sirsniģi brīnījās.

Jā, tas ir patiešām moderns un radošs piegājiens, kas apliecina, ka improvizācija ar kokli ir iespējama, lai gan instruments ir it kā “ierobežots”. Bet kopā ar mūsu izcilo perkusionistu Arti Orupu un basģitaristu Andri Grunti tas

Džeimss Morisons (*James Morrison*)

Morisonam (*James Morrison*), kuŗš džezas improvizācijās apdarinājis latviešu tautasdziesmas. 2016. gadā deviņās no tām izdotas diskā ar nosaukumu *Mare Balticum*, kuŗām Morisons gan pats bijis aranzētājs, gan spēlējis trompetes, trombona un saksofona partijas.

Ar Morisonu mūsu sadarbība turpinās, un viņa kompozīcijās arī galvenokārt būs mūsu Amerikas koncertprogrammās. Morisons ir ne vien supermūziķis – multiinstrumentālists, bet arī talantīgs pedagogs. Vispār – cilvēks, kam par ļoti daudz ko ir padziļināta interese. Tā, piemēram, trīs stundu garajā ceļā uz Liepāju viņš mums aizrautīgi stāstīja par suņiem...

Kad, pirmo reizi tiekoties Londonā, viņš jautāja, par ko tad ir stāstīts mūsu “Tumša nakte, zaļa

izdevās – īstenībā tapa savdabīgs latviešu etnodžezs ar kokli centrā. Ir nācis klajā arī disks “Zarbugans”. Un ārzemju eksperti bija pārsteigti un ieinteresēti par šādu netradicionālu džezas mūzikas lasījumu. Tas ir kā dimantam atrast jaunu šķautni. Laima ir ļoti radoša personība, ar spēcīgu enerģiju.

Uz tevis rikotajiem džezas festivāliem jau 18 gadus ierodas izcili pasaules mūziķi, jūs koncertējat pilnās zālēs. Kas pievelk slavenos māksliniekus un klausītājus?

Džezas mūzika ir unikāla ar to, ka mūziķi jūtas brīvi tēmā un izpildījuma formā, kādā savu mūzikālo pārdzīvojumu *izstāsta*. Klausītājiem acimredzot šī brīvība patīk, ir pa prātam. Labam džezas mūziķim jābūt vidutājam starp mūzikas radītāju un klausītāju. Ja tas izdodas, tad zāles ir

Māris Briežkalns // Foto: Ligita Kovtuna

pilnas. Atskatoties džezas vēsturē, – tas radās aizvadītā gadsimta sākumā ASV, Ņūorleānā, kur iebrauca bēgļu kuģi no visas pasaules un kur sastapās Afrikas mūzika ar Eiropas kultūru. Laikā pēc pilsoņu kara vēl aktuālas bija militāro orķestru instrumentu skaņas, kam pievienojās afroamerikāņu ritmi. Metriskā mūzika sastapās ar emocionālo, un baltajiem, mūzikā skolotājiem cilvēkiem kļuva tikama. Īstenībā taču arī Bacha mūzikā ir tema un improvizācija.

Un izrādās, ka džezs ir organiski pieņemams arī latviešu mentalitātei.

Mēs turklāt radām savējo, nekopējam jau tradicionālo. Vēl vairāk – mēs savos koncertos galvenokārt atskaņojam latviešu mūziku – kā tautasdziesmu, tā Arvīda Žilinska, Emīla Dārziņa un citu klasiķu skaņdarbu apdares. Arī mūsdienu – *maestro*

Raimonda Paula, Ulza Stabulnieka, Raimonda Raubiško, Gunāra Rozenberga u.c. Tā ir mūsu unikālitate, mēs ejam savu ceļu.

Mūsu maestro Raimonds Pauls ir arī lielisks džezas interprets kā pianists. Vai jūsu Amerikas tūrē viņš būs kopā ar Latvijas Radio bigbendu? Un ar kuŗu mūsu solistu jūs pārsteigsiet Amerikas klausītājus?

Koncertprogrammā būs vairākas Paula kompozīcijas, jaunas dziesmas ar tekstiem angļu valodā. Pie klavierēm būs izcilais Viktors Ritovs. Soliste – Kristīne Prauliņa, jaunā latviešu džezas vokāla zvaigzne, kā arī bigbenda mūziķi Kārlis Vanags (saksofons), Laura Rozenberga (trompete).

Vai vēl joprojām mūzicē ar Māra Briežkalna kvintetu?

Ar kvintetu arī mūzicēsim Ņujorkā – **nākamā gada 2. maijā būs koncerts M. Barišņikova centrā, ļoti interesantā program-**

mā, kas saucas *Rothko in Jazz*. Desmit latviešu komponisti sarakstījuši skaņdarbus, iedvesmojoties no Rotko gleznām, un šo skaņražu vidū ir mūsu Lolita Ritmane, Pēteris Vasks, Ēriks Ešenvalds, Vilis Šmīdbergs, Arturs Maskats, Richards Dubra u.c. Pirms tam šī programma skanēs Briselē un Londonā.

Un Latvijā?

Laikā starp Jāņiem un lielajiem Dziesmu svētkiem, **28. jūnijā, būs divi koncerti, veltīti Džordža Gēršvina 120. jubilejai, kuŗos piedalīsies arī Raimonds Pauls, bet pirms tam – 7. jūnijā koncerts kopā ar Ričardu Bonu no Kamerūnas, “dabas brīnumu”, vokālistu un basģitaristu, kas Rīgas džezas draugiem sola atnest istu “Afrikas smaržu”.**

21. jūnijā jāpaspēj uz Kanadas džezas festivālu, bet novembrī jāpošas uz Londonas džezas festivālu.

MĀRIS BINDERS

MARISS JANSONS

Vācija

11., 12. janvāris Mariss Jansons un *Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Gasteig, München*

13. janvāris Mariss Jansons un *Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Elbphilharmonie, Hamburg*

1., 2. februāris Mariss Jansons un *Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Herkulessaal, München*

3. februāris Mariss Jansons un *Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Konzerthaus, Dortmund*

22. marts Mariss Jansons un *Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Herkulessaal, München*

Dānija

9. marts Mariss Jansons un *Det Kongelige Kapel, Det Kongelige Teater, København*

Šveice

24., 25. marts Mariss Jansons un *Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Kultur und Kongresszentrum, Lucerne*

Francija

26. marts Mariss Jansons un *Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Théâtre des Champs-Élysées, Paris*

ANDRIS NELSONS

ASV

18., 19., 20. janvāris, 1., 2., 3., 8., 9., 10. februāris, 22., 23., 24., 27., 29., 30. marts Andris Nelsons un *Boston Symphony Orchestra, Symphony Hall, Boston, MA*

Vācija

22., 23., 25. februāris, 1., 2., 3., 8., 9., 11., 15., 16. marts Andris Nelsons un *Gewandhausorchester Leipzig, Gewandhaus zu Leipzig*

AINĀRS RUBIĶIS

Somija

3., 5., 12., 24. janvāris Ainārs Rubiķis diriģē Džuzepes Verdi operu "Traviata", *Suomen Kansallisooppera, Helsinki*

ANDRIS POGA

Francija

24. februāris, Andris Poga un *Orchestre National du Capitole de Toulouse, Halle aux Grains, Toulouse*

KRISTĪNE OPOLAIS

ASV

1., 2., 3. februāris Kristīne Opolaiss un *Boston Symphony Orchestra, dir. Andris Nelsons, Symphony Hall, Boston, MA*

Austrija

19., 25., 28. marts Kristīne Opolaiss Čo-Čo-Sanas lomā Džuzepes Verdi operā "Madama Butterfly", *Wiener Staatsoper*

ELĪNA GARANČA

ASV

3. marts Elīnas Garančas solo-koncerts, dir. Karels Marks Šišons, *The Broad Stage Santa Monica, CA*

Meksika

19. janvāris Elīna Garanča koncertā kopā ar *Orquesta Sinfónica de Yucatán, Teatro Peón Contreras Mérida, Mexico*

24. janvāris Elīnas Garančas solokoncerts, *Club Campestre Monterrey, Mexico*

27. janvāris Elīna Garanča koncertā kopā ar *Orquesta Filarmónica de Jalisco, Conjunto de Artes Escénicas Guadalupe, Mexico*

Vācija

16., 19., 21. februāris Elīna Garanča Karmenas lomā Žorža Bizē operā "Karmena", *Bayerische Staatsoper, München*

25., 26., 27. februāris Elīna Garanča Mālera 3. simfonijā, *Staatskapelle Dresden*

25. marts Elīna Garanča un *Berliner Philharmoniker, Festspielhaus Baden-Baden*

MARINA REBEKA

Monako

23., 25., 27., 29. marts Marina Rebeka Margarētas lomā Šarla Guno operā "Fausts", *Opéra de Monte-Carlo*

MAIJA KOVALEVSKA

Kanada

27. janvāris Maija Kovalevska, *Regent Theatre, Oshawa, ON*

28. janvāris Maija Kovalevska, *Koerner Hall, Toronto, ON*

LIENE KINČA

Šveice

27., 30. janvāris, 16., 18., 23. februāris, 6., 14., 23. februāris Liene Kinča Leonoras lomā Džuzepes Verdi operā "Trubadūrs", *Stadttheater Bern*

ZANDA ŠVĒDE

ASV

3., 7., 9., 11. marts Zanda Švēde Madalēnas lomā Džuzepes Verdi operā "Rigoletto", *Lyrical Opera of Kansas City, Kansas City, MO*

MARGARITA VILSONE

Vācija

27. janvāris, 4., 13., 19. februāris, 28. marts Margarita Vilsone

Mikaēlas lomā Žorža Bizē operā "Karmena", *Staatstheater Nürnberg*

EGILS SILIŅŠ

Vācija

1. janvāris Egils Silinš Jaungada koncertā, *Laeiszhalle, Hamburg*

19., 21. janvāris Egils Silinš Kārļa Marias fon Vēbera operas koncertuzvedumā "Eirianta", *Dresdner Philharmonie*

Spānija

17., 20., 23., 26. februāris, Egils Silinš Johanaāna lomā Riharda Štrausa operā "Salome", *ABAO Ópera, Bilbao*

ALEKSANDRS ANTONENKO

Ungārija

29. janvāris Aleksandrs Antonenko Otello lomā Džuzepes Verdi operā "Otello", *Erkel Színház, Budapest*

Zviedrija

1., 21. februāris Aleksandrs Antonenko Kavaradosi lomā Džakomo Pučīni operā "Toska", *Kungliga Operan, Stockholm*

Vācija

24. marts Aleksandrs Antonenko Kavaradosi lomā Džakomo Pučīni operā "Toska", *Großes Festspielhaus, Salzburg*

VALSTS

AKADĒMISKAIS KORIS "LATVIJA"

Honkonga

18., 21. janvāris VAK "Latvija" un *Hong Kong Philharmonic Orchestra, Hong Kong Cultural Centre*

Vācija

20. februāris VAK "Latvija" un *Eesti Riiklik Sümfooniaorkester, Konzerthaus Berlin*

PĒTERIS VASKS

Belģija

26. janvāris, Pēteris Vasks "Sala", "Dona nobis pacem", atskaņo *Brussels Philharmonic, Flagey, Bruxelles*

27. janvāris Pēteris Vasks, "Sala", "Dona nobis pacem", atskaņo *Brussels Philharmonic, deSingel, Antwerpen*

Francija

11., 12., 13., 14., 15. janvāris Pēteris Vasks, "Stīgu simfonija "Balsis"", *Opera National Du Rhin, Strasbourg*

2., 3., 4. februāris Pēteris Vasks, "Stīgu simfonija "Balsis"", *La Filature, Mulhouse*

Vācija

2., 17. februāris, 3. marts, Pēteris Vasks, "Stīgu simfonija "Balsis"", *Halle an der Saale*

Kanada

3. marts, Pēteris Vasks, "Dona nobis pacem", *St. John the Divine Anglican Church, Victoria, BC*

RIHARDS DUBRA

Vācija

6. janvāris Rihards Dubra, "Verbum caro factum est", *Noon-Song, Die Kirche am Hohenzollernplatz, Berlin*

IVETA APKALNA

Vācija

17. februāris Iveta Apkalna atskaņo Jāzepa Vītola "Viņņu dziesmu", Andra Dzeniša, "La Remerciement", Ērika Ešenvalda "Fantāziju ērgelēm", Aivara Kālēja "Lux aeterna", Maijas Einfeldes "Trīs jūras dziesmas" koncertā "Baltische Orgelnacht", *Konzerthaus Berlin*

BAIBA SKRIDE

ASV

11., 12., 13. janvāris Baiba Skride un *New York Philharmonic, David Geffen Hall New York City, NY*

Austrija

24. janvāris Baiba Skride un *Orchestre Philharmonique du Luxembourg, Congress Innsbruck*

Itālija

27. janvāris Baiba Skride, *Theatro Manzoni, Pistoia*

Vācija

1., 2., 3. februāris Baiba Skride un *Berliner Philharmoniker, Berliner Philharmonie*

LAUMA SKRIDE

Nīderlande

18. marts Lauma Skride, *Stadsschouwburg & Philharmonie Haarlem*

Vācija

2. februāris Lauma Skride, *Stadthalle, Göppingen*

19. februāris Lauma, Baiba un Linda Skrides, Kristīne Blaumane "Haus-Konzert", *Konzerthaus Berlin*

KSENIJA SIDOROVA

Vācija

1., 2. janvāris Ksenija Sidorova, *Bochum*

19. janvāris Ksenija Sidorova, *Hörsaal H1 der Universität, München*

24. janvāris Ksenija Sidorova, *Festivalhaus Schaubühne Lindenfels, Leipzig*

Apvienotā Karaliste

4. februāris Ksenija Sidorova, *Ellis Theatre, Marlborough*

2. marts Ksenija Sidorova, *St George's Bristol*

Šveice

7. februāris Ksenija Sidorova, *Kaufleuten Zürich*

8., 9. februāris, Ksenija Sidorova, *Burgenstock Festival, Villa Honegg, Ennetburgen*

Turcija

14. februāris Ksenija Sidorova un *Olten Philharmonic Orchestra, Zmir*

Makedonija

8. marts Ksenija Sidorova un *Macedonian Philharmonic Orchestra, Skopje*

ASV

15., 17. marts Ksenija Sidorova un *Atlanta Symphony Orchestra, Atlanta, GA*

Itālija

24. marts Ksenija Sidorova un *Orchestra della Toscana, Figline Valdarno*

26. marts Ksenija Sidorova un *Orchestra della Toscana, Castelfiorentino*

27. marts Ksenija Sidorova un *Orchestra della Toscana, Piombino*

28. marts Ksenija Sidorova un *Orchestra della Toscana, Florence*

29. marts Ksenija Sidorova un *Orchestra della Toscana, Mantova*

KREMERATA BALTICA

Japāna

10. februāris Kremerata Baltica, *Hyogo Performing Arts Centre*

12. februāris Kremerata Baltica, *Hiroshima City Cultural Exchange Hall*

14. februāris Kremerata Baltica, *Suntory Hall, Tokyo*

VOKĀLĀ GRUPA "LATVIAN VOICES"

Vācija

21. februāris grupa "Latvian Voices", *Konzerthaus Berlin*

LATVIJAS RADIO BIGBENDS

ASV

8. janvāris Latvijas Radio bigbends, *Dizzy's Club Coca-Cola, Lincoln Center, New York, NY*

10. janvāris Latvijas Radio bigbends, *John F. Kennedy Center for the Performing Arts, Washington, DC*

VESELĪBAS**APDROŠINĀŠANA**

uz īsu vai ilgāku laiku
LATVIJAS CIEMIŅIEM
CEĻOTĀJIEM UZ ĀRZEMĒM
Zvaniet:
RESNICK & ASSOCIATES
800-324-6520

**NAUDAS PĀRSŪTĪJUMI
UZ LATVIJU**

Kārtojām nodokļu un citus
maksājumus Latvijā!

Baltic Financial Services
19 N. Mountain Ave.,
Montclair, NJ 07042-1810
Tālr: 973-746-3075

PĒRK

Pērku Zemi Rīgā.
Tālr. 20151111

Latviešu Fonds
www.latviesufonds.com

LATVIEŠU FONDS PIENĒM PROJEKTU
PIETEIKUMUS LĪDZ 2018. GADA 1. FEBRUĀRIM.

Pieteikuma anketa un konkursa noteikumi LF mājas lapā
www.latviesufonds.com

MĪLAIS DRAUGS!

ES PALŪGŠU BALTAJAM ENĢELIM,
KURŠ MAN TIK PAZĪSTAMS ŠKIET,
LAI ATNĀK PIE TEVIS UN -PALŪKO,
KĀ TEV ŠAIS ZIEMASSVĒTKOS IET?

GAIŠUS ZIEMASSVĒTKUS UN LAIMĪGU
2018. GADU NOVĒL RADI UN DRAUGI RĪGĀ!

RADI UN DRAUGI
★★★★ VIESNĪCA • HOTEL

NIKLĀVS
RESTORĀNS

**PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS UN
VESELĪGU JAUNO GADU!**

LRFA.ORG
IZDEVĪGI APDROŠINĀJUMI
215.635.4137, INFO@LRFA.ORG

TRIMDADIMD BOOKS

Interesantas, lietotas un jaunas grāmatas latviešu valodā,
trimdā un Latvijā izdotas - Literatūra, vēsture, folklorā un vēl!

LŪDZU, APMEKLĒJIET MANU INTERNETA KATALOGU!

www.trimdadimdbooks.com

Jānis Kļaviņš Telefons 1-905-545-9237
Ē-pasts: info@trimdadimd.com

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBAS
Simtgades Testamentāro novēlējumu fonds
THE AMERICAN LATVIAN ASSOCIATION
CENTURY BEQUEST FUND

Novēlot kaut mazu daļu savā testamentā šim ALAs nākotnes fondam, mēs liksim stipru un paliekošu pamatu latvietības uzturēšanai ASV, mēs celsim un sargāsim latvju tautu, valsti un kultūru. ALA dara daudz, un mums visiem jāgādā, lai tā savu darbu turpinātu vēl ilgus gadus nākotnē mūsu nākamajām paaudzēm!

400 Hurley Avenue, Rockville, MD 20850.
Tālr.: 301-340-1914, e-pasts: alainfo@alausea.org

Amerikas latviešu apvienības valde

Atbalsti latviešu bērnus!

Ziedoņiet ALAs nozares

“Sadarbība ar Latviju “programmai “Drošais Tilts”!

Atbalstiet Latvijas maznodrošinātās
daudz bērnu ģimenes un studentus! Šis ir veids, kā Jūs varat
palīdzēt Latvijai sasniegt nākamo simtgadi.

Tuvāka Informācija ALA mājas lapā (www.alausea.org) vai
no Kaijas Petrovskas: tālr. 262-366-4424; e-pasts: kaijavp@aol.com

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārcelšanās** (uz vai no Latvijas), **auto transports, gaisa kravas** un arī naudas pārsūtījumi (caur Baltic Financial Services).

• Tagad ir laiks sūtīt lietas dārzam! Traktora sūtīšana (līdz 2 m³) - \$475. Citi rīku (griezēju, motorzāģu, plāvēju, u.c.) transports sākot ar \$75. (Muitas procedūra LV papildus.)

Zvaniet: 1-888-LATVIAN

Rakstiet: info@lasl.com • www.lasl.com

**ZIEDOJIET
LATVIJAS SIMTGADEI!**

LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ UN PASAULĒ

Martina Dukura 50. uzvara

Martins Dukurs 15. decembrī, Īglsas trasē Austrijā izcīnīja savu deviņto Eiropas meistarsacīkšu titulu skeletonā un 50. uzvaru Pasaules kausā, kamēr viņa brālis Tomass Dukurs palika piektais Eiropas vērtējumā un sestais PK ieskaitē.

// FOTO: LETA

Martins Dukurs sacensību vadībā nonāca jau pēc pirmā brauciena, kuŗā par 0,07 sekundēm pārspēja sīvāko konkurentu, Pasaules kausa izcīņas kopvērtējuma lideri Sunbinu Junu. Otrajā braucienā korejiešis uzrādīja izcilu rezultātu, taču arī to Martins pārspēja, divu braucienu summā apsteidzot Junu par 0,15 sekundēm. Tomass Dukurs pēc pirmā brauciena atradās piektajā vietā, taču pēc otrā noslidēja uz septīto pozīciju.

Lelde Priedulēna Austrijā izcīnīja dalītu sesto vietu Eiropas meistarsacīkstēs, bet Pasaules kausa ieskaitē viņa bija dalītā deviņā pozīcijā. Sportistiem startējot biežā mīglā, Priedulēna pirmajā braucienā Īglsas trasi veica 55,05 sekundēs, kas bija astotais labākais laiks starp visām startējušajām skeletonistēm. Savukārt otrajā braucienā latviete savu rezultātu uzlaboja par 0,05 sekundēm, taču braucienā bija vien 15. vietā, kas summā lika atkāpties uz deviņto vietu.

Melbārža četriniekam – bronzā

Latvijas bobsleja pilota Oskara Melbārža vadītais četrinieks Īglsas trasē Austrijā izcīnīja Eiropas meistarsacīkšu bronzas godalgas. Melbārdis kopā ar stūmējiem Daumantu Dreiškenu, Helviju Lūsi un Jāni Strengu no uzvarētāja atpalika par 0,40 sekundēm.

Melbārža četrinieks

Pasaules kausa izcīņas posma ieskaitē Melbārdim gan ceturta vietā, jo otro pozīciju izcīnīja kanadietis Džastins Kripss, kurš no pirmās vietas atpalika par 0,15 sekundēm. Otra Latvijas ekipāža ar pilotu Oskaru Ķibermani un stūmējiem Jāni Jansonu, Matisu Mikni un Raivi Zīrupu pēc pirmā brauciena bija septītajā vietā, bet Eiropas meistarsacīkšu ieskaitē – sestajā. Tas teorētiski ļāva pretendēt arī uz medaļām, tomēr šis kvartets aizvadīja kļūdainu otro braucienus, kas summā neļāva pakāpties augstāk, līdz ar to tika saglabātas pēc pirmā brauciena ieņemtās pozīcijas. Līdz ar to Ķibermanim Eiropas meistarsacīkšu ieskaitē sestā vietā, Pasaules kausa vērtējumā – septītā.

Divnieku konkurencē Latvijas bobsleja piloti Oskars Ķibermanis un Oskars Melbārdis palika uzreiz aiz goda pjedestala. Par Eiropas čempionu divniekos trešo reizi karjērā kļuva vācietis Frančesko Frīdrihs, kuŗš uzvarēja arī Pa-

saules kausa vērtējumā. Tajā Ķibermanis ieņēma deviņto vietu, bet Melbārdis bija pozīciju zemāk, jo virs latviešiem bija arī trīs Kanadas un divi ASV dueti. Ļoti neveiksmīgas sacensības izvērtās Uģim Žaļimam ar Dāvi Sprinģi, kuŗi pieļāva rupju kļūdu pirmā brauciena startā, paliekot pirmspēdējā – 25. vietā, netiekot pie iespējas startēt otrajā braucienā.

Biatlons

Latvijas vadošais biatlonists **Andrejs Rastorgujevs** Pasaules kausa izcīņas posma 10 km sprinta sacensībās Francijas pilsetā Ansi ar divām kļūdām šausanā izcīnīja 24. pozīciju. Rastorgujevs uzvarētājam norvēģim Johanasam Tinjesam Bē zaudēja vairāk nekā pusotru minūti. Otrais labākais no Latvijas sportistiem bija **Oskars Muižnieks**, kuŗš ar vienu kļūdu izcīnīja 50. vietu (+2:14,8), tādējādi kvalificējoties iedzišanai. Savukārt **Daumants Lūsa** sacensības beidza 70. vietā (+2:44,3).

Veicot nekļūdušu šausanu, Latvijas biatloniste **Baiba Bendika** Francijā izcīnīja 52. vietu Pasaules kausa trešā posma 7,5 km sprinta sacensībās, pirmoreiz šosezon kvalificējoties iedzišanai, kur 10 km distancē Bendika izcīnīja 42. vietu.

Kamaniņas

Latvijas kamaniņu sporta divnieku ekipāža **Juris un Andris Šici** Leikplesidas trasē (ASV) ne pārāk sekmīgi aizvadot otro braucienus, ierindojās 11. vietā Pasaules kausa (PK) 5. posmā. Toties sprinta sacensībā brāļi Šici startēja daudz veiksmīgāk, izcīnot bronzas godalgas.

Šici, kuŗi trasē devās vieni no pirmajiem, ilgu laiku turējās pirmajā vietā. Viņus apdzina vien-

// FOTO: LETA

pēdējās divas startējušās ekipāžas. No uzvarētājiem latvieši atpalika 0,305 sekundes.

Dāmu konkurencē Latvijas kamaniņu braucēja **Ulla Zirne** izcīnīja 12. vietu.

Ulla Zirne

Pateicoties šim sasniegumam, Zirne iekļuva sprinta kausa sacensībās, kur piedalās katras disciplīnas 15 labākie posma kamaniņu braucēji. Vēl viena Latvijas pārstāve – **Eliza Cauce** neaizvadīja sekmīgākās sacensības, divu braucienus summā ierindojoties tikai 18. pozīcijā.

Slēpošana

Talantīgā slēpotāja **Patrīcija Eiduka** Skandināvijas kausa sacensībās Somijā 10 km brīvā stila distancē nopelnīja 65,53 Starptautiskās Slēpošanas federācijas (FIS) kategorijas punktus. Tas ir visu laiku augstvērtīgākais rezultāts Latvijas sieviešu distancu slēpošanā.

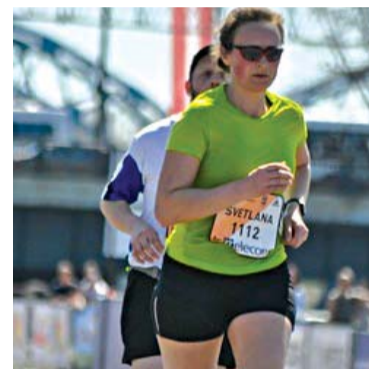

Eiduka sacensībās ieņēma 24. vietu, finišu sasniedzot pēc 27 minūtēm un 24,1 sekundes. Par uzvarētāju kļuva norvēģiete Tīrila Venga, kuŗai latviete zaudēja minūti un 4,2 sekundes.

Latvijas taku skrējēja izcīnā otro vietu Bohēmijas 100 jūdžu distancē

Rīdziniece Svetlana Kuļčichina

na nepilnās 33 stundās izcīnīja otro vietu sieviešu konkurencē 100 jūdžu taku skrējienā Bohēmijas kalnos Čehijas galvaspilsētas Prāgas apkārtnē. 170 kilometru garā distance ar 5050 augstummetriem bija pārāk liels izaicinājums lielākajai daļai no 214 dalībniekiem, jo gaisa temperatūra brīžam noslidēja zem nulles. Līdzīgā temperatūrā kaimiņvalstī Slovaķijā risinājās 14. Eiropas meistarsacīkstes krosā, kur Latvijas krāsas pārstāvēja pieci gaŗo distancu skrējēji. Citi šī sporta veida piekritēji startēja ne tikai Eiropā, bet pat Havaju salās.

Svetlana Kuļčichina

Svetlana Kuļčichina kalnu ultramaratonu *Prazska Stovka* pieveca piekto reizi. Kopš 2012. gada Svetlana šīs sacensības nepilnu nedēļu pirms savas dzimšanas dienas izlaidusi vienīgi 2013. gadā. Šogad 100 jūdžu jeb aptuveni 170 kilometru trasē skrējēja pavadīja 32 stundas 48 minūtes un 43 sekundes, trasē pārvietojoties ar vidējo ātrumu 5,16 kilometri stundā. Divas naktis sacensību režīmā izturēja 99 taku skrējēji no 214 startējušajiem. 46 procentu finišētāju vidū Latvijas pārstāve bija otra ātrākā dāma. Tādējādi vietām sniegotajā trasē tika uzlabots pagājušā gada sniegums, kad Svetlana Kuļčichina 155 kilometru skrējienā izcīnīja trešo vietu dāmu konkurencē.

Tikmēr citā Centrāleiropas valstī Slovaķijā ātrākie krosa skrējēji sadalīja kontinenta medaļas. Visai vēsos laika apstākļos Šamorinas pilsētā bija ieradušies arī pieci Latvijas pārstāvji. Vislabāk Eiropas meistarsacīkstēs krosā veicās pērnā gada valsts labākajam maratonistam **Jānim Girgenšonam**, kuŗš izcīnīja 42. vietu 79 dalībnieku konkurencē. Juniors **Artūrs Niklāvs Medveds** ieņēma 75. vietu starp 109 līdzaudžiem, savukārt pārējie Latvijas pārstāvji ierindojās skrējēju rezultātu tabulas beigās.

Sporta ziņas sakopojis
P. KARLSONS

JAUNLAUCIŅI

NEKUSTAMO ĪPAŠUMU

- PIRKŠANA • PĀRDOŠANA • APSAIMNIEKOŠANA
- ATGŪŠANA • VĒRTĒŠANA VISĀ LATVIJĀ

MANTOJUMA

- DOKUMENTU KĀRTOŠANA

MEŽA ĪPAŠUMA

- VĒRTĒŠANA • IZSTRĀDE • PĀRDOŠANA

BEZMAKSAS KONSULTĀCIJA

- MEŽA APSAIMNIEKOŠANĀ

ZVĒRINĀTA ADVOKĀTA PAKALPOJUMI

ASV – Ivars A. Petrovskis

504 Grand Avenue N. E.
Grand Rapids, MI 49503
Tel.: (616) 975-2705
zipetro@att.net

LV – Arnis Zvaigzne

Duntes 28-192,
Rīga, LV-1005
Tel.: (371) 291-15477
arniszv@gmail.com

ASV – Sigurds Strautmanis

4906 S 19th St,
Milwaukee, Wisconsin
Unit J, 53221
Tel.: (414) 616-1657

Zvērināts advokāts

Andris Kluss

Tel.: (371) 291-52494
andris.kluss@advokataprakse.lv

MATĪSS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Valņu iela 3, Rīga, LV-1050

matiss@sk-legal.com

+371 28390346

AKTUĀLĀ INTERVIJA

Īrijas un Latvijas saiknes ir vēsturiskas

Top grāmata, kas stāsta par gandrīz neticamu gadījumu savulaik Īrijā. Izrādās, ir neatkarības alkās pēc britu kakkakungu nokrašanās liela loma ir tieši latviešiem. Publiciste **Sandra Bondarevska** ir šīs jaunās grāmatas autore, viņa stāsta par to, kā latvietim piederošā īpašumā ir deklarēta Īrijas neatkarība.

Kurā gadā tika deklarēta Īrijas neatkarība?

Īrijas neatkarības pirmais vilnis jeb, kā mēs to saucam, Lieldienu dumpis bija 1916.gadā, tomēr tas nenesa vajadzīgo galarezultātu, taču pavēra cerību, ka viss ir iespējams. Īrija ieguva neatkarību diezgan vēlu, tā saucamais *anglo-irish treaty* līgums, kas deva zināmu autonomiju iru republikai, tika noslēgts 1921. gada 6. decembrī. Vēl joprojām dalās domas par līgumu, vai tas bija vajadzīgs. Vēl joprojām tās divas partijas, kas toreiz sašķēlās, nevar vienoties par līguma nepieciešamību. Šis līgums tika gatavots Pētersona mājā. Pirmais Īrijas prezidents Imons Devalera, kad šis līgums tika gatavots, galvenos punktus kopā ar Arturu Grifitu, kas arī bija viens no neatkarības līderiem Īrijā, sastādīja tieši Kārļa Pētersona mājā, Kenelvorsas skvēra 53. numurā. Tas viss bija ļoti slepeni. Pirms es sāku veikt šo pētījumu, iru vēsturnieki par šo faktu nezināja. Viņi nezināja, kam piederejus šī māja. Īru vēstures dokumentos un arhīvos 53. numura nams visur tiek minēts kā Imona Devaleras prezidenta ofiss, bet tad es gāju vēl tālāk. Man ir apmēram 50 vēstules, kas rakstītas Pētersoniem uz šo adresi. Kārlis Pētersons mira 1919. gadā un miršanas apliecībā ir ierakstīta šī mājas adrese. Apliecinājumu bija daudz, un tos es parādīju iru vēsturniekiem. Viņi atzina, ka tie ir tieši pierādījumi tam, ka tā ir Pētersona māja, kur tas viss notika.

Kā latvietis bija gadījies zaļajā salā, ko viņš tur gadsimta sākumā darīja?

Gadsimta sākumā Kārlis Pētersons tur jau bija krietni iedzīvojies, viņš Īrijā nonāca jau 1867. gadā. Man ir grūti pateikt, kāpēc, bet sākuma posms viņa ceļojumam ārpus Latvijas bija uz Pēterburgu. Tur viņš uzturējies pāris dienas, tā liecina vīzu ieraksti un robežu šķērsošanas maršrutu pētījumi, un pēc tam no turienes braucis uz Vāciju, uz Lībeku. Es pieņemu, ka viņam bija laba vācu valoda. Pirms tam viņš ir ieguvis Jelgavā tādu apliecinājumu (mūsdienās mēs to sauktu par sertifikātu), ka viņš ir koka virpotājs-meisters.

Tātad amata meistars meklēja, kur būtu vislabāk viņa amata prasmi pārvērst naudā?

Tā varētu teikt. Pētersonu ģimenē bija seši bērni, un Kārlis nebija vecākais, tādēļ, es pieņemu – ja vecākajam ir mantojuma tiesības, nākamajam ir pašam sava dzīve jāiekārto. Trešais dēls Jānis tika paņemts cara armijā.

Kārlis Pētersons savas dzīves laikā kļuva par smalkāko pīpju

meistaru gandrīz vai visā Eiropā.

Es teiktu – pat visā pasaulē. Vēl joprojām Amerikā eksistē Pētersona pīpju klubs. Uzņēmums "Kappand Peterson" darbojas vēl joprojām.

Vai to ir mantojuši bērni?

Nē, tas nepieder latviešiem. Dzimta ir beigusies ar Kārļa Pētersona meitas nāvi, vairāk pēcnācēju nav.

Tu esi izpētījusi materiālus un esi pārliecināta, ka šis uzņēmums piederēja latvietim, esi pētījusi firmas arhīvus.

Stāsts par Pētersoniem sākotnēji bija kā stāsts blogā. Sākumā ar mani sazinājās iru vēsturnieks, kurš interesējās par Konrādu Pētersonu, kurš bija Kārļa Pētersona brāļadēls. Amatnieks Kārlis tajā vēsturiskajā laikā jau bija pīpju fabrikas direktors un arī līdzpašnieks, viņš bija biznesa cilvēks, bet ļoti atbalstīja iru neatkarības centienus. Es domāju, tur ir liels nopelns viņa sievai. Viņa sieva bija ļoti aktīva revolucionāre.

Īrijas gaitu sākumposmā Pētersons uzturēja ciešus sakarus ar Raini, viņš ir rakstījis vēstules uz Dublinu, un no Dublinu ir ceļojušas vēstules uz Kastaņolu.

Tātad Rainis pēc 1905.gada revolūcijas bēg uz Šveici, Konrāds Pētersons, slavenā pīpju meistara brāļadēls, pie bagāta radnieka uz zaļo salu, tālāk no cara acīm.

Konrāds ir dzimis 1888.gadā, viņš revolūcijas laikā bija pusaudzis, vairāk tāds revolucionārais huligāns. Aspazija nāk no Zaļe-

Sandra Bondarevska

sponsorēja pīpju meistars Kārlis. Starp studentiem Dublinā Konrāds atkal atrada revolucionārus domubiedrus, ļoti aktīvi darbojās, un jau 1913. gadā notika liels streiks, ko sauca par *lockout*. Tur Konrāds aktīvi piedalījās, viņš bija arī ļoti pazīstams ar Džeimsu Konliju, kurš vēlāk gāja bojā 1916. gadā revolūcijas laikā. Dokumenti liecina, ka visos atceres pasākumos darba un organizatoru grupās bija arī Konrāds Pētersons.

Cik spēcīga personība viņš bija, ja jau spēja ar šo ideju aizraut irus un saaicināt savus draugus bagātā radnieka, uzņēmēja mājās kuri tur rakstīja Īrijas neatkarības deklarāciju?

Notika lielais streiks, dokumenti un liecības militārajā arhīvā liecina, kas kurā dienā ir noticis.

no Konstances Markevičas mājas līdz pīpju meistara mājai, kurā tajā laikā bija apmeties Konrāds, tad ar mašīnu līdz turieni var aizbraukt septiņās sekundēs, viņi dzīvoja pavisam kaimiņos. Visas uzņemtās fotogrāfijas liecina, ka viņš ar Konstanci Markeviču bija ļoti labos sakaros. Es domāju, ka viņš nonāca vidē, kas viņu aizrāva un saskaņēja ar viņa iekšējo nemieru. Pat piecdesmit gadu vecumā viņš tiek raksturots kā azartisks nemiera gars ar skaļu balsi, ar žestiem.

Kārlis un Konrāds vairs nekad neatgriezās Latvijā? Viņu sapnis bija izsapņots un sasniegts Īrijā?

Konrāds gan aizbrauca atpakaļ uz Latviju, viņš nevarēja nosēdēt mierā ne mirkli. Latvijā viņš bija akciju sabiedrības "Kūdra" direk-

viesojās tagadējais ārlietu ministrs, Pētersonam adresēto Meierovica pašrocīgi rakstītu vēstuli pēc 94 gadiem svinīgi nodeva Breidiju ģimene, kas bija to saglabājusi, ne vārda nesaprotot latviski. Tajā Zigfrīds Anna Meierovics 1918. gada 18. novembrī pašrocīgi rakstīja vēstules ar aicinājumu noklausīties ziņojumu par Latvijas nākotnes izredzēm un uzdevumiem latviešu legācijas telpās Lielbritānijā 1918. gada 24. novembrī.

Tātad piecas dienas vēlāk Meierovics bija gatavs būt Londonā un uzrunāt tautiešus, kā organizēt atbalstu neatkarības deklarācijai, jo deklarācija citādi būtu palikusi tikai papīrs.

Turklāt šai vēstulei bija pievienots arī Lielbritānijā un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes ārlietu ministra Artūra Džeimsa Belfūra 1918. gada 11. novembra personiskās notas noraksts par latviešu Pagaidu nacionālās padomes kā neatkarīgas struktūras atzīšanu.

Kā tev šķiet, cik latviešu pašlaik dzīvo Īrijā?

Es domāju, kādi 40 tūkstoši. Oficiālā statistika ir 25 tūkstoši, bet vēl ir vesela virkne tādu, kas tautas skaitīšanā nepiedalās.

Iznāk, ka latviete Sandra ir atradusi, kur notika viss svarīgais iru neatkarības izveidošanas darbs!

Galvenais, lai Īrijā zina, kas ir šī adrese un kam tā māja piederēja. Šo monogrāfiju par Pētersoniem tiešām ļoti gaida gan Latvijā, gan Īrijā. Šobrīd ir bijušas atsevišķas publikācijas par šiem faktiem. Motivācija ir tautas pašapziņas celšana.

Vai šai grāmatai būs lielāka nozīme latviski vai angļiski? Vai pašiem iriem nevajadzētu būt pirmajiem, kas saņem grāmatu?

Katrā ziņā „Kappand Peterson” vadība ļoti gaida šo grāmatu, kaut vai latviski, lai gan viņi to nevar izlasīt latviešu valodā. Viņi zina, ka šāda grāmata top, esmu rakusies arī viņu muzeja arhīvos. Tas, ar kādu uzticību viņi mani pielaida pie šiem vairāk nekā pusotru gadsimtu senajiem dokumentiem, ir nenovērtējami! Tur es arī atradu Kārļa Pētersona dzimšanas apliecību, kas ir izdota Zaļeniekos. Zaļenieku mācītājs to ir uzrakstījis 1852.gada 4.martā. Skatot dokumentu, bija jāvelk rokās balti cimdi, jo ar kaļiem pirkstiem to ņemt, turēt un lasīt nedrīkstēja. Es neesmu vēsturniece, bet man pašai bija ļoti interesanti saprast un izziņāt šo stāstu. Man nav tādas metodes kā vēsturniekiem, es strādāju ļoti klasiski – izvīrāju hipotēzi un mēģināju to pierādīt. Tā saikne, kas izveidojusies Īrijai un Latvijai caur Pētersonu likteņiem, ir ļoti cieša.

Publicēšanai sagatavojusi
Agate Vucina

Īri iepazīstas ar latviešu ieguldījumu cīņā par Īrijas neatkarību

nieku puses, un viņa bija ļoti laba draudzene pīpju Kārļa Pētersona māšai Lizetei, jo viņas bija apmēram viena vecuma, kopā mācījās Zaļenieku pagastskolā. Ap 1905. gadu Lizete jau dzīvoja Rīgā, un Rainis ar Aspaziju bieži ciemojās pie viņiem. Tur iegriezās arī Konrāds, būdams jauns puisis. Rainis viņam bija milzīga autoritāte. Rainis mudināts, Konrāds Īrijā iestājās skolā, lai uzlabotu savu angļu valodu un iedzīvotos, un pēc tam viņš iestājās universitatē. To visu

Piemēram, Sidnija Zora, dzimusi Giforde stāsta, ka Konrāds Pētersons, koledžas students, mācījās, kādā veidā pūli izplatīt skrejlapas, lai aizmuktu no policijas acīm. Sidnija Zora min, ka to visu iemācīja Konrāds Pētersons, kuram bijusi jau Krievijas revolūcijas pieredze. Viņš bijis tāds kā konsultants.

Sagadījies tā, ka Kārlis Pētersons dzīvoja tieši tajā rajonā, kur bija apmetušies revolucionāri. Ja tagad Google kartē izmērām attālumu

tors, Latvijas laikā pārzināja kūdras purvus. Viņš uztaisīja savu karjeru, jo atbrauca no Īrijas ar inženiera diplomu.

Kārlis Pētersons mira 1919. gada 11. septembrī, viņš Latvijā neatgriezās. Viņu savulaik uzrunāja ārlietu ministrs Zigfrīds Anna Meierovics. Ir viens ļoti svarīgs dokuments, kas šobrīd glabājas Ārlietu ministrijā un 2012. gada 7. decembrī tika svinīgi nodots ārlietu ministram Edgaram Rinkevičam. Kad Dublinā

KULTŪRA

Iemilējušās Latgalē

LIĀNA LOGINA

Jauno Laiks apskata gleznotāju apvienības V.I.V.A. izstādi Rīgā, Museum LV, A.Pumpura ielā 3

No četrām debess pusēm pūš četri vēji, četri gadalaiki nomaina cits citu, galdam ir četras kājas, uz četriem ziloņiem pēc seniem ticējumiem balstās pasaule un četras jaunas Latgales mākslinieces apvienojušas savu radošo talantu, nodibinot gleznotāju apvienību V.I.V.A. Šo uzmundrinošo saucieni – *la viva!* –, kas radies ceļojuma laikā Portugālē, veido viņu vārdu pirmie burti: Vēsma Ušpele, Ilze Griezāne, Vija Stupāne un Agra Ritiņa.

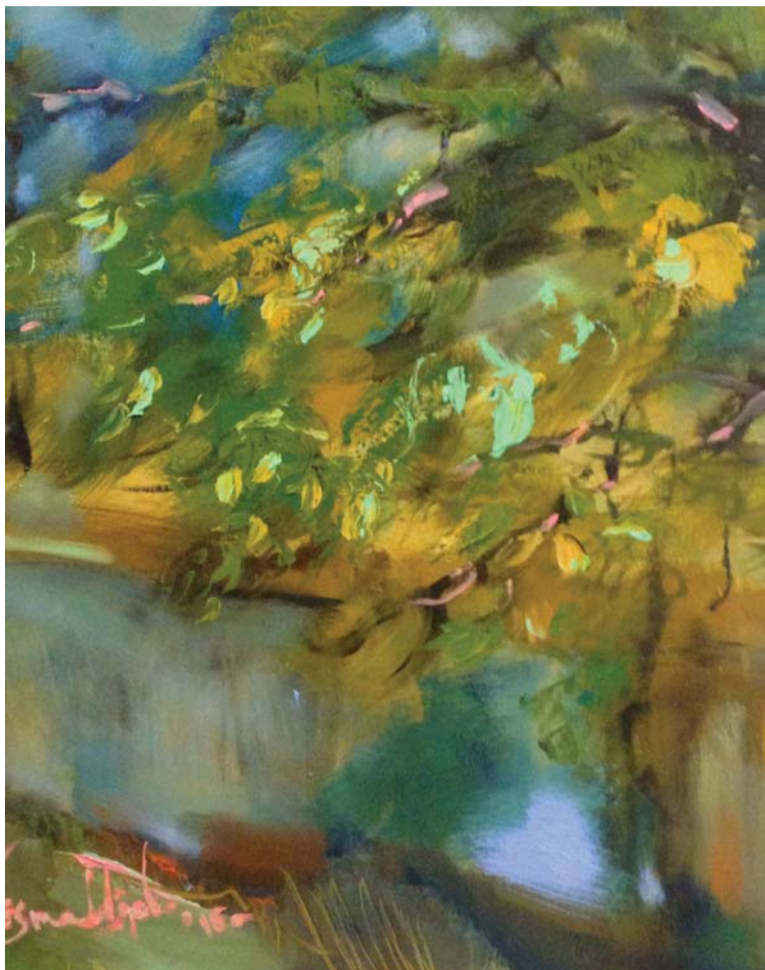
Mākslas vēsture uzrāda daudzas un dažādas mākslinieku apvienības, kas radušās kādas idejas vai teorijas iedvesmotas, taču es nezinu nevienu, kas pastāvētu savas dzimtas zemes mīlestības vārdā. Četru mākslinieču eļļas glezniecības darbu izstāde Rīgā *Museum LV* telpās tā arī saucas – “Iemilējušās Latgalē”.

Ejot no vienas izstādes telpas otrā, vērojot darbus, pirmā sajūta ir līdzīga tai, kas rodas, lasot japāņu haikas. Lēni plūst upe, pamodusies no ziemas miega, smalks, tikko jaušams sniedzīgs novirmo pār ezeru, zilzaļās spāres nodejo savu vasaru, pļavu ziedi un peonijas vāzē un aprbrīnājami dzidras debesis spoguļojas ezeru ūdeņos. Košais akcents šajā harmonijā uzplaukst sarkanu magoņu veidolā. Es redzu cieņas pilnu attieksmi pret savu zemi un dziļi gēnos ierakstītu patību.

Vēsma Ušpeles darbus nevar nepamanīt, tās caurstrāvo ekspresija un dzīvotprieks silto, dažbrīd pat karsto krāstonu vidū. Krāšņie sarkano magoņu lauki ir tik degoši, ka rada patiesu aprbrīnu par to, cik gleznieciski interesanti

un profesionāli veikli Vēsma glezno ar sarkano krāsu, ko paši mākslinieki dažkārt uzskata par sarežģītu un pat bīstamu – sarkanā gan pastiprina, gan noārda enerģiju. Tomēr māksliniece labi sadzīvo arī ar vēsāku toņu paleti. Tā gleznojums “Vejš vītolos” rāda, ka profesionālis vienlīdz labi pārvalda visu krāsu gammu. Lai gan Vēsma glezno temperamentīgi un, šķiet, ka glezna top vienā elpas vilcienā, otas pieskāriens audeklam ir maigs un atdevīgs. Varbūt tieši šo divu pretstatu – nedaudz skarbā un maigā – savienojums ir tas, kas viņas darbus padara tik pievilcīgus. Māksliniece glezno arī portretus un kailfigūras, kas ir tikpat saules pielietas un vitālas, cik viņas ainavas. “Atnācu, ieraudzīju, uzgleznoju” – tāds iespaids rodas par Vēsma gleznām.

Runājot par Ilzi Griezāni, gribas vispirms virknēt gleznu nosaukumus: “Pūdersniegs”, “Pavasaris”, “Odze pamodusies”, “Aizloga septembris”, “Saulgriežu pļava”, “Vakara gaisma”, “Dialogs ar Daugavu”. Eļļas gleznojumi ir tikpat klusināti un izjusti, cik paši nosaukumi. Ilzes gleznošanas tehnika ir plūstoša, reizēm tā šķiet pat “mīksta”, tādējādi mazinot eļļas krāsām raksturīgo smagnējību un piešķirot otas uzlicieniem akvareļa dzidro vieglumu. Savdabīgs darbs, diptihs, ir divu zirgu portreti. Diptiha labās puses melnīgā zirga acu izteiksme izsaka visu bez vārdiem, tomēr autore devusi kompozīcijai trāpīgu nosaukumu: “Vai tev ir maizīte?” Māksliniece labi orientējas daudzveidīgajās pelēcīgo toņu niansēs, prasmīgi izmantojot kontrastus

V. Ušpele. Vejš vītolos

un plāknē iespējamo perspektīvu.

Jūtīga dabas dziesminiece savos audeklos ir trešā apvienības dalībniece Vija Stupāne. Viņas gleznotie lauku ziedi ir kā mazas poēmas par ziedēšanu un tās noslēpumu. Sava daļa poēzijas piemīt arī spāru dejām virs debess zilgmes pielietiem ūdeņiem un pulcējošam taureņu uzbrukumam.

Zaļanzilie, zaļgandzeltenie, zaļganbrūnie un zaļganpelēkie krāstoni neskaitāmās niansēs dominē Vijas darbos, un, papildināti ar kādu kontrasttoni, rada vibrējošas kustības sajūtu.

Pieskaroties Agras Ritiņas glezniecībai, gribas atkal atsaukties uz haiku: “Pats iekāru spožo mēnesi priedē, pats noņēmu.” Nezinu, vai

mani novērojumi ir precīzi, vajadzētu pajautāt pašai gleznotājai, taču šķiet, ka viņas individuālais mākslas ceļš virzās projām no tradicionālās glezniecības. No reālistiskā tvēruma uz nosacīto, varbūt pat nedaudz dekoratīvu ainavas vai klusās dabas interpretējumu. Ieskatoties Agras darbos, vēl “Šodien neviens nepeldas”, vēl krāsaini “Mākoņi” slīd augstu debesīs, bet tepat līdzās jau ir citas attieksmes un tehnikas ainava “Kā marmelādē”, “Dārzs” un “Ziedu mākonis”, kas savā netveramajā gaisīgumā pārspēj pienešas pūkaino galviņu. Pārlapojot V.I.V.A. darbu katalogu, redzams, ka māksliniece jau agrākos gados gājusi savrupu ceļu individuālā rokraksta un gleznieciskās izteiksmes meklējumos, tomēr allaž palikusi uzticīga savas zemes dabas skaistumam un joprojām ir “iemilējusies Latgalē”.

Pārdomas par Latgales mākslinieču darbu izstādi es iesāku ar domu par četriem stabilitātes ziloņiem. Noslēgumā vēlētos viņiem pievienot vēl esošos piecus – ētisko vērtību ziloņus uz kuriem balstās pasaules kārtība. Tie ir Pazemība, Patiesība, Gudrība, Daile un Harmonija. Visiem pieciem ir vienāda vērtība, kādam pietrūkstot, pasaules kārtība sabrūk.

Izstādē redzami darbi ir aplicinājums tam, ka mākslā līdzās protestiem un provokācijām nepieciešama arī mierīga ainava un pozitīvs mākslinieciskais pārdzīvojums. Atceros, ka bērnībā vecmāmiņa man uzdāvināja krāsainos zīmējumus, sacīdama: “Pirms tu ko zīmē, padomā – ja nu zīmējums atdzīvojas?”

DAINIS MJARTĀNS

Pasauls latviešu mākslas centrā Cēsīs

Ražīgs gads

Pasaules latviešu mākslas centrs (PLMC) 2017. gada pavasarī apmeklētājiem pavēra durvis uz trimdā tapušo ainavu pasauli. Izstāde bija savdabīga latviešu pēckara emigrācijas ģeogrāfiskas izkļiedes dokumentācija. Mākslinieki pārstāvēja dažādu pakāpju abstrakciju iztēli. No Arktikas aisbergiem līdz Austrālijas mežiem, diasporas ainavas ietvēra reālistiskus attēlojumus un brīvi ekspresionistisku pieeju. Pirmo reizi Cēsīs tika izstādīti ASV dzīvojošā latviešu mākslinieka Viestarta Aistara akvareļi. Tehniski neparastie Valdas Oestreichera (Kanāda) *Ipad* zīmējumi, kas tapuši Grieķijā, Sicīlijā u. c. Apmeklētāji varēja iepazīties ar Ulda Āboliņa, Lidijas Mednes, Lolitas *Skye-Lark* (Austrālija), Jāņa Zuntaka, Anšlava Egliša, Leldes Vinters-Ore, Sigismunda Vidberga, Raimonda Slaiņa, Arnolda Treibergera, Kārļa Rekeveica, Fridriha Milta (ASV), Valdas Zobens (Kanāda) un vairāku citu mākslinieku darbiem.

PLMC ceļojošā izstāde šogad

sasniedza Varakļānu novada muzeju, kas mājā savulaik greznajā Borhu dzimtas pilī. Pirmo reizi savā senču dzimtenē atgriezās Čikāgas latviešu mākslinieku iedvesmotājs Jānis Strods. Strods Varakļānu pusē ir daudz un noteikti kāds no izstādes apmeklētājiem bija mākslinieka radnieks, iespējams to pat nenojaušot. Izstādē bija apskatāms viens no pirmajiem prof. Augusta Annusa emigrācijā Vācijā tapušajiem darbiem, kā arī Jāņa Kalmītes, Girta Puriņa, Voldemāra Avena, Annas Hagen-Annusas, (ASV), Ritas Grendzes, Jāņa Annusa (Vācija), Niklāva Strunkes (Zviedrija) Māra Raudziņa, Jāņa Šēnberga (Austrālija) u.c. mākslinieku darbi no PLMC kolekcijas.

Laikā, kad tautieši Ziemeļamerikā pulcējās ASV Vispārējos latviešu dziesmu svētkos Baltimorā, kur notika mūsu atbalsta organizācijai “Pasaules latviešu mākslas savienība” vēltīts pasākums, PLMC izstāžu zālēs Cēsīs durvis vēra plaša diasporas latviešu mākslas

izstāde “Ar Latvijas vārdu pasaules telpā”, kas tika izveidota VKKF Latvijas Simtgades mērķprogrammā. PLMC jaunās kolekcijas kodolu veidoja vairāku tādu mākslinieku darbi, kas plašākai publikai Latvijā nav pazīstami, kā, piemēram, Ņujorkas mākslinieks Rolands Kaņeps, mūžīgais sava ceļa gājējs no Kalifornijas Voldemārs Dārziņš. Savukārt Zigfrida Sapieša (Skotija) daiļradi atklāja milzīgi koka cilņi, kurus papildināja keramikas skulptūras.

PLMC mecenāte Anda Sīpoliņa (Kanāda) norāda, ka liels ir bijis viņas tēva Leopolda nopelns, savulaik iegādājoties Trimdas latviešu mākslinieku darbus, kas tagad nogādāti Latvijā, arī ar Klāva Sīpoliņa fonda kolekciju varēs iepazīties apmeklētāji Cēsīs, kā arī cituviet Latvijā, uz kuriem dosies ceļojošās izstādes.

Jāpiezīmē, ka šogad PLMC izstāžu apmeklētāju vidū varēja vērot lielāku dažādu izglītības darbinieku un apvienību ieinteresētību mūsu darbā. PLMC ekspozī-

ciju apmeklēja un dažādas sadarbības formas ar mums iepazīta Saulkrastu, Sējas, Cēsu novada mūzikas un mākslas skolu pedagogu grupas, sešdesmit diasporas latviešu skolu pedagogi. Cēsu Mākslas skolas izlaidums un absolventu darbu izstāde notika PLMC telpās. Savukārt mūsu pagalmā notika “Koka dienas”, “Kultūras dienas” pasākumi un, protams, mēs iesaistījāmies Cēsu pilsētas svētku norisē.

Paldies visiem atbalstītājiem, Valsts Kultūrkapitāla fondam (VKKF), Amerikas latviešu apvienības (ALA) Kultūras fondam, Kanādas latviešu mākslinieku vienībai *Latvis*, Kultūras ministrijai, mecenātiem un ziedotājiem visā plašajā pasaulē, kā arī mūsu nesavtīgajiem palīgiem Cēsīs. Visiem, kas izprot PLMC nozīmi un misiju! It īpaši PLMC vēlas pateikties māksliniekam Vilnim Strazdiņam (Kanāda) par 25 000 ASV dolāru lielo ziedojumu, kas ir milzīgs ieguldījums centra darbības tālākajai nodrošināšanai.

2017. gads bija bagātīgs ar jaunieguvumiem, bagātīgs ar lieliskajām ekspozīcijām galerijas abās zālēs, bagātīgs ar apmeklētāju pateicības vārdiem viesu grāmatā un arī ar vairākiem pasākumiem PLMC: “Prieks par atkal redzēšanos Ar Zigfrīdu Sapieti, kura izstādi kūrēju Ārzemju mākslas muzejā. Brīnišķīgs cilvēks, neparasta personība, oriģināla domāšana. Man saglabājusies filma, kuru uzņēma Smildziņa un Rēdlihs par izstādes norisi ar mākslinieka komentāriem. Priecāšos dalīties atmiņās. Arī gaidīšu Rolanda Kaņepa izstādi. Bija laime tikties arī ar šo ASV dzīvojošo mākslas tīrradni. Paldies visiem darba darītājiem.” Vita Ozoliņa. Mākslas muzejs *Rīgas Birža*.

“Ilgu un veiksmīgu darbošanos Pasaules latviešu Mākslas centram – brīnišķīgai izstāžu telpai un izstāžu kompleksam un aprbrīnājami pašizlīdzīgajiem rūķiem un “rūķītēm”, kurām tiešām latviešu māksla rūp un ir mīļa!!!

(Turpinājums 7. lpp.)

KULTŪRA

Jauno Laiks iesaka jaunākās grāmatas un mūziku

Latviešu uzvārdi arhīvu materiālos. Latgale

Par godu Latvijas valsts Simtgadei klajā nākusi demogrāfa Ilmāra Meža grāmata "Latviešu uzvārdi arhīvu materiālos. Latgale", kurā apkopots ap 4000 vēsturisko uzvārdu, kas Latgales teritorijā pierakstīti 1935. gada tautas skaitīšanā. Izdevums apskata, kā uzvārds radies, tā ģeogrāfisko izplatību un saistību gan ar mūsu, gan citu tautu valodām. "Līdz šim veikti divi šādi apjomīgi pētījumi, taču Latgale divainā kārtā tajos nav iekļauta. Šā novada uzvārdi piesaistīja manu interesi, jo ir skanīgi un reizēm arī ļoti divaini," saka Ilmārs Mežs. Jāpiezīmē, ka trimdā latgaliešu pētnieki, kā, piemēram, prof. Leonards Latkovskis veicis pētījumus par latgaliešu uzvārdiem.

Latgalē 19. gs. pēc dzimtbūšanas atcelšanas nenotika masveida uzvārdu došana kā Vidzemē vai Kurzemē – latgaliešiem uzvārdi jau bija. Lai gan to pirmsākumi meklējami jau 16. gs., vairākums piešķirti tieši 18. gadsimtā. Arī uzvārdu veidošanās notika ļoti pakāpeniski, dabiski – daudzu pamatā ir patronīmi, atvasināti no personvārdiem – piemēram, Andžāns varētu būt radies no vārda Andris, Andžs, Andžejs (Andreja poliskais variants). Interesanti, ka Andžāni kā apdzīvotas vietas nosaukums izplatīts Dienvidlatgalē, Daugavpils pusē, bet Ziemeļlatgalē Andžānu nav. Šāda tendence atkārtojas vairākkārt. Ja vienā pusē uzvārds ļoti izplatīts, citā tas nav sastopams

gandrīz nemaz," stāsta ģeogrāfe O. Kovaļevska.

Latgaliešu uzvārdi ir autohtoni, bieži vien raksturīgi tikai šim reģionam un citos kultūrvēsturiskajos novados nemaz nav sastopami. Salīdzinot ar Vidzemi un Kurzemi, vietējo uzvārdu izplatība un koncentrācija šeit ir daudz augstāka, vienā ciemā saglabājoties vairākus gadsimtus pēc kārtas.

Tikai ļoti retos gadījumos ir zināms, kā konkrētais vārds radies – vai vieta nosaukta cilvēka vārdā, vai arī uzvārds radies pēc vietas nosaukuma. Kā piemēru var minēt uzvārdu Aišpurs, Aišpūrs. Varbūt cilvēks dzīvojis aiz purva, un viņu sākuši dēvēt par "aizpurvieti" (sal. latg. pūrs, pūrs "purvs"). Vai arī otrādi – kāds ienācis no citurienes jau ar šādu uzvārdu, un ar laiku arī vieta ieguvusi nosaukumu pēc jaunā saimnieka uzvārda.

Populārākie uzvārdi Latgalē: Strods, Ločmelis, Logins, Kokins, Bulis, Broks, Vaivads, Pastars, Laizāns.

Lietuviešu izcelsmes uzvārdi (piemēri un nozīme): Daģis – dadzis, pikts cilvēks, Geiba – vārgs, vājš, Gražulis – skaistulis, Gaidelis – gailītis, Karvelis – balodis, Paukste – putns, Diršs – lācauza.

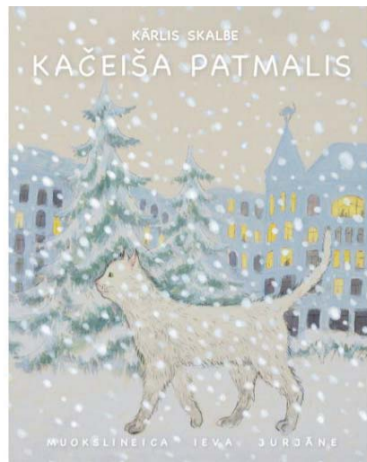
Uzvārdi, kas apzīmē cilvēka ārējo izskatu vai uzvedības parādumus: Boļšijs – liels, Gorbans vai Kuprišs – kupris, Puntūzis – maza auguma cilvēks, Reksnis – resns, Rubcovs – rētais, Naglis – nekaunīgs vai ātrs, brāzmaisns.

Uzvārdi, kas atvasināti no personvārdiem: Jurevičs (no Juris), Pīterāns (no Pīters), Jezupāns (no Jezups), Stašulis (no Staņislavs), Andžāns (no Andžs, Andžejs).

Izdevums patiešām ir ļoti interesants un noderīgs katram, kas interesējas par sava uzvārda izcelsmi, taču diemžēl to var iegādāties tikai Latviešu valodas aģentūrā vai par sadārdzinātu cenu www.lgramata.lv

Kārļa Skalbes pasaka "Kaķīša dzirnavas" latgaliski

Kārļa Skalbes pasaka "Kaķīša dzirnavas" iznākusi arī latgaliešu valodā ar nosaukumu "Kaķeīša patmalis". Grāmata tapusi, pateicoties Marutas Latkovskas veiktajam Kārļa Skalbes pasakas pārlikumam latgaliešu valodā un

mākslinieces Ievas Jurjānes patiesai interesei par latgaliešu kultūru un valodu, sadarbībā ar Latgaliešu kultūras biedrību un izdevniecību "Latvijas Mediji". Kā stāsta grāmatas māksliniece Ieva Jurjāne, šovasar viņa ar saviem bērniem gājusi pie žurnalistes Marutas Latkovskas mācīties latgaliešu valodu. Vienlaicīgi lasīts Rūdolfa Blaumaņa "Tālavas taurētājs" latgaliskajā pārlikumā un runāts par latviešu literatūras daiļdarbiem, kā tie skan un cik nozīmīga ir latgaliešu valoda.

Folkroka grupa "Symbolic" pirmais albums "Mūžam saule debesīs"

Folkroka grupa "Symbolic" uzrunā savus klausītājus ar latviešu tautasdziesmās rodamo poētisko valodu un simboliku. Grupas mūzikā dominē rokam raksturīgi ritmi un ģitāru skanējums apvienojumā ar kokles un citu tautas mūzikas instrumentu radīto noskaņu.

Albuma "Mūžam saule debesīs" ieraksti tapuši dažādās studijās kopš grupas pirmsākumiem 2003. gadā līdz mūsdienām, kas izskaidro arī dažādu viesmākslinieku dalību ierakstos. Tautisko pieskaņu albumam dod pazīstamās folkloristes Dinās Liepas iespēlētie tradicionālie instrumenti. Īpaši pieminams, ka

albumā iekļautas divas nu jau aizsaulē esošā Nika Matvejeva iedziedātas dziesmas.

"Symbolic" par sevi saka: "Latvieši kopš seniem laikiem apdzied dabu, mitoloģiskus tēlus un dievības, tas ir dzirdams arī "Symbolic" dziesmās. Folklorā joprojām ir svarīga latviskās kultūras un identitātes sastāvdaļa. To arī grupa vēlas nodot savam klausītājam, uzrunāt klausītājus, kuriem ir piederības un atbildības izjūta pret savu tautu, zemi un senčiem, kā arī jebkuru, kam ir interese par latviešu tautas kultūru un vēsturi."

Etno grupas "Zari" pirmais albums "SAZAROTT"

Grupa darbojas nepilnus četrus gadus, tajā apvienojušies seši radoši mūziķi no Liepājas ar dažādu pieredzi muzikālajā jomā. "Zari" par pamatu ir izvēlējušies latviešu tautasdziesmas melodijas, kuras aranžēdami piešķir jau zināmiem tekstiem neparastu skanējumu, izmantojot dažādus elektroniskos instrumentus kopā ar akustiskiem instrumentiem. Svarīgākais ir nepazaudēt visā tajā senču saknes un tautas dziesmās ielikto gudrību, tāpēc arī muzikāli grupa cenšas apvienot pagātņi, tagadni un nākotni.

Grupa ar savu pirmo albumu "SAZAROTT" vēlas nodot klausītājiem pavisam jaunu etno-skandējumu, kas šo četrus gadus laikā no meditativā folka pārtapis par daudz jaudīgāku, elektronisko skaņu piesātinātu un eksperimentāli bagātāku mūziku.

Albums tapis sadarbībā ar izdevniecību „Laukska” un Liepājas pilsētas kultūras pārvaldes finansālo atbalstu.

Ilza – "Kuodeļ maņ nadzeivuoť"

Kultūras menedžmenta centrs "Laukska" izdevis nu jau trešo Ciblas folkloras kopas "Ilza" albumu.

Grupā nosaukums radies no Ilzas upītes, kas tek cauri Ciblai pavisam netālu no Krievijas robežas. Ilza dzied sava novada dziesmas latgaļu valodā ar tradicionālo tautas instrumentu pavadījumu. Jaunais albums veidots izmantojot 20. gadsimta folkloras ekspedīciju pierakstus un pašas folkloras kopas dalībnieku 90. gadu vidū savāktos materiālus. Sobrid "Ilza" aktīvi strādā jau pie nākamā albuma, kurš dokumentēs Ludzas igauņu muzikālo mantojumu.

Etnomūzikas izlase SVIESTS 7 Mūzikas izdevniecība "Laukska" turpinot tradīciju izdevusi, jau septīto etnomūzikas izlasi SVIESTS 7.

Tāpat kā visos iepriekšējos SVIESTA izdevumos, arī šajā ir iekļauti ļoti dažādi "sviestīņi" – kopā 21 skaņdarbs, ko žanriski varētu apzīmēt ar vārdiem etnomūzika, postfolklorā vai pasaules mūzika. Mūzikā galvenokārt, protams, ir izmantots latviešu tautas mūzikas materiāls – melodijas, vārdi vai instrumenti, taču neviens no mūsdienu muzikālo strāvājumu ietekmes. Izdevumā dzirdam dziedam un spēlētā grupu Brāļi un māsas, RTU vīru kori Gaudeamus,

Laimu Jansoni un Pēteri Dragunu, Rutu un Valdi Muktupāvelus, Ceidarus un Kārli Kazāku, Jauno Jāņu orķestri, Teikas muzikantus, Edgaru Lipori, Stiprās sievas, Rāvu, u.c.

Ražīgs gads Pasaulē latviešu mākslas centrā Cēsīs

(Turpināts no 6. lpp.)

Vissirsnīgākais paldies par visu, ko šajā namā varam gūt, lai sevi bagātinātu!" Eleonora Šturma no Ņujorkas

"Šī galerija ir kā slepenas durvis uz kaut kādu paralēlo latviešu pasauli – pilnu noslēpumiem un jauniem atklājumiem. Paldies!" Valdis Ābols ar ģimeni, Jūrmala
"Liels paldies par dāvanu Lat-

vijai. Interesanti un patīkami bija redzēt muzeju par ko tika gadiem runāts, plānots un beidzot šeit tas ir piepildījies!" Andris un Ināra Rogainis, ASV

IECERES 2018. GADĀ

Nākamgad PLMC plāno par godu Latvijas Simtgadei rīkot izstādi "Māksla nešķir, māksla vieno", tā paredzēta kā vērienīgs izstāžu projekts, kas apvienos

māksliniekus no visas pasaules. Diasporas mākslinieks izstādīs savu darbu kopā ar vienu Latvijas mākslinieka darbu, pēc savas izvēles. Izstādes atklāšana tiek plānota 2018. gada 16. jūnijā. Ceļojošā izstāde nākamgad dosies uz Rīgu, kur vasaras nogalē atstaurētājā VEF Kultūras namā pilsētas viesi un ridinieki tiks aicināti gūt ieskatu PLMC diasporas mākslas kolekcijā. Savukārt jau

maijā PLMC telpās Cēsīs sadarbībā ar biedrību "Latvieši pasaulē – muzejs un pētniecības centrs" plānots izstādīt astoņus metrus garo "Stāstu segu".

Pateicoties Andas Sipoliņas (Kanāda) iniciatīvai un finansālajam atbalstam 2018. gadā plānots pabeigt PLMC kolekcijas datu bāzes izveidi atbilstoši muzeju prasībām. Pēc Gunas Mundheimas (ASV) ierosmes aicinām dia-

sporas latviešu māksliniekus arī 2018. gadā izmantot savām radošajām iecerēm mākslinieku rezidences telpas, kas atrodas tajā pašā ēkā, kur abas PLMC izstāžu zāles.

LATVIJĀ UN PASAULĒ

Minesotas latvieši plāno vērienīgu pasākumu par godu Latvijas Simtgadei

Jauno Laiks intervija ar Mineapoles-St. Paulas Latvijas Simtgades sarīkojumu komitejas vadītāju Baibu Robiņu Olinger

Kad sākt plānot simtgades sarīkojumus Mineapolē?

Jau pirms gada, pēc tam, kad saņēmām informāciju no ALAs, ka ir aicinājums rīkot sarīkojumus par godu Latvijas Simtgadei. Bija pārrunas Latviešu organizāciju apvienības Minesotā (LOAM) sēdē, ka obligāti jāsvin 18. novembris 2018. gadā. Daži gribēja balli, citi gribēja rīkot sarīkojumu plašākai publikai, lai informētu cilvēkus mūsu Dvīņu pilsētās par Latviju. Tad iešāvās prātā, ka varētu sākt ar balli 2017. gadā un pabeigt ar sarīkojumu 2018. gadā Landmark centrā St. Paulā.

Kā veicās ar Rīcības komitejas izvēli?

Sākām ar LOAM locekļiem, kuri gribēja iesaistīties un bija sajūsmā par šīm idejām. Tad 2017. gadā LOAM pilnsapulcē mēs paziņojām par mūsu iesāktu darbību un aicinājām piedalīties visus, kam būtu interese. Tagad mēs esam astoņi rosīgi darbinieki.

Kā jūs sadarbojaties ar citām latviešu organizācijām?

LOAM apvieno 10 dažādas latviešu organizācijas Minnesotas štatā. Kopīgi Dvīņu pilsētās rīkosim dažādus sarīkojumus katru mēnesi. Jau februārī mūsu vietējā folkloras grupa "Teiksma" uzvedīs koncertu, kas būs viens no LV100 pasākumiem. Mūsu sporta organizācija "Starts" organizēs volejbola spēles, kuris būs atbildīgs par Jāņu svinībām, utt. Kalendārs ir daudzpusīgs, janvārī būs novusa turnīrs kopā ar filmas "Trimda dimd" seansu, nākamgad plānojam arī mākslas izstādes latviešu baznīcā, kā arī izstādes zālē Landmark centrā. Volejbola turnīrs notiks pie ezera, kuram tikai pirms gada Minneapolis Park and Recreation Board atzina oriģinālo Dakota cilts indiāņu nosaukumu Bde-Maka Ska.

Baiba Robiņa Olinger ar dzīvesbiedru Glad Olinger // Foto: Javier Cedillo

Ar nepacietību gaidām "Imanta-Dimanta" koncertu martā. Esam koncertam sarunājuši īru klubu, kur ir arī īru mūzikas skola, tā kā ceram, ka arī šī publika atnāks uz koncertu. Latvijai jau ir saistība ar Īriju!

Kopumā var teikt, ka latviešu sabiedrība grib pabūt kopā, dziedāt, ēst, varbūt kopīgi pacelt kādu glāzi, papriecāties. Intereses jau ir dažādas: pār par 60 cilvēki apmeklēs basketbola spēli janvārī, kad spēlēs Kristaps Porziņģis, vienmēr labi apmeklēti ir folkloras vakari, kā arī teātra izrādes un mūzikas koncerti no Latvijas. Un tagad visi man prasa, vai nākamgad arī būs balle!

Kas ir galvenie mērķi šiem pasākumiem?

Mums ir divi mērķi – gribam svinīgi un daudzveidīgi nosvinēt Latvijas Simtgadi, vēlamies lai pēc iespējas vairāk cilvēku uzzina par mūsu Tēvzemi, gribam

mūsu vietējai latviešu sabiedrībā "paaugstināt garastāvokli" ar interesantiem pasākumiem.

Būsim apmierināti, ja arī citautiešus būsim informējuši par Latviju un latviešu tautības pārstāvjus vairāk iesaistījuši mūsu sabiedriskajā dzīvē.

Kāda bija atsauksme par šī gada 18. novembra svinībām?

Jāatzīstas, kad no sākuma bijām nobažījušies, vai cilvēki pieteiksies uz Valstsvetku balli. Sagaidījām 150-200 dalībniekus. Bet, kad sāka pienākt pieteikšanās kartītes no tādiem cilvēkiem, kuri gadiem nebija redzēti, kad man sāka man zvanīt latvieši, kuri nerunā latviski, bet ir ieinteresēti vairāk uzzināt par savu kultūru un iesaistīties sabiedrībā, tad likās, ka varbūt mums izdosies. Beigās man pat dažiem gribētājiem bija jāatsaka. Kopā uz svinīgo notikumu un balli bija pieteikušies 340 cilvēki, un

vienkārši nebija vietas, kur iespiest vēl vienu galdu!

Vakars bija svinīgs, pacilājošs un jautrs. Oficiālā programmā piedalījās Latvijas vēstnieks Andris Teikmanis ar kundzi, kā arī Ilze Garoza, ALA projektu vadītāja. Bija arī video apsveikums no mūsu senatores Amy Klobucharas, kura bija Latvijā

izsludināšanu?

Esam izveidojuši mājas lapu celebratelatvia.com. Liekam sludinājumus baznīcas izdevumā "Svētrīta zvani", sūtām rakstus avīzei Laiks. Uz balli mēs izsūtījām arī ielūgumus. Izplatījām arī preses relizi par balli. Tā kā līdz 2018. g. 18. novembrim daudzdi būs "sagatavoti" mūsu liela-

Valstsvetki Mineapolē tikšanās vieta latviešiem no tuvienu un tālienes // Foto: Javier Cedillo

pirms gada kopā ar Sen. John McCain un Sen. Lindsey Graham. Sekoja tosts, vakariņas, un tad dejojām līdz pusnaktij pie Adam Zahl mūzikas. Likās, ka visiem patika. Daudzi izteicās, ka tāds pasākums Dvīņu pilsētās nav noticis 30 gadus. Arī nākamajā nedēļas nogalē baznīcas Ziemsvētku tirdziņš bija ļoti labi apmeklēts – sen neredzēti cilvēki nāca, viņi sacīja, ka gribot atkal būt latviešos pēc balles. Man ir tāda sajūta, ka visi ir labā omā, daudz draudzīgāki un priecīgāki.

Kā jums veicas ar pasākumu

jam sarīkojumam, kas notiks Landmark kultūras centrā St. Paulā pie koncertzāles "Ordway".

Arī pats kultūras centrs gatavos prese materiālus, viņiem ir jau iedibinātas attiecības ar St. Paulas u.c. avīzēm. Viņiem iznāk mēnešraksts. Nākamgada novembrī Landmark kultūras centrs vēltīs lielu daļu programmas, informējot par Latviju un latviešiem – mēneša garumā paredzēta latviešu mākslas izstāde, savukārt viņu pusdienu lekciju ciklā būs iekļautas lekcijas par Latviju.

INDRA EKMANE,
Rietumkrasta latviešu vasaras vidusskolas "Kursa" direktore

2018. gada vasarā Kursas vasaras vidusskola kopā ar visu latviešu tautu svinēs Latvijas valsts 100. dzimšanas dienu. Pie mums no 15. jūlija līdz 11. augustam vasara būs kā dzimšanas dienas ballīte. Dziedāsim mīlās dziesmas, izdejosim savu prieku tautasdeju repertuārā, un prie-

cāsimies kopā ar draugiem, kā jau dzimšanas dienās jādara! Protams, mācīsimies, lai kļūtu gudrāki un aktīvāki latvieši!

Visvairāk Kursu izsaka kopā vadītais laiks vasaras vidusskolā, tā ir milzīga dāvana ikkatram. Tādu dāvanu jūs varat dot jauniešiem, reģistrējoties Kursas vasaras programmai jau Ziemsvētku laikā, kā arī atbalstot Kursas darbu ar ziedojumiem.

Novēlam, lai svinību sajūta valda visa gada garumā, un sirsnīgi sveicieni no Kursas saimes šajā Ziemsvētku laikā!

www.kursa.org

Ziema klāt, bet vasara sauc!